

Ministerstvo zemědělství

Učební text ke zvláštní části úřednické zkoušky
pro obor státní služby

43. Lesní hospodářství, myslivost, rybářství a včelařství

Praha 2025

Obsah:

1. Hlavní principy a legislativní nástroje ochrany pozemků určených k plnění funkcí lesa
2. Zákonné povinnosti v oblasti ochrany lesa a předpis, kterým se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa proti škodlivým činitelům
3. Funkce odborného lesního hospodáře a podmínky pro udělení jeho licence
4. Zdroje reprodukčního materiálu lesních dřevin, zásady jeho přenosu a použití
5. Kategorie lesů zakotvené v lesním zákoně a jejich stanovení
6. Díla hospodářské úpravy lesů a způsob jejich tvorby a jejich závazná ustanovení
7. Orgány státní správy lesů vykonávající dozor nad dodržováním lesního zákona a prostředky, které mohou použít k nápravě nedostatků
8. Tři hlavní ekonomické nástroje určené k podpoře vlastníků lesů z národních zdrojů, které jsou zakotveny v zákoně č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)
9. Předpis určující bližší podmínky poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a hlavní okruhy finančních příspěvků určených pro hospodaření v lesích a rozpočtu Ministerstva zemědělství ČR
10. Nařízení EU proti odlesňování (č. 1115/2023)
11. Podmínky vzniku a zániku honitby, základní podmínky přiřčení honebních pozemků k honitbě
12. Pojem zvěře podle zákona o myslivosti, kontrola ulovené zvěře, povinnosti uživatele honitby a vlastníka, popř. nájemce honebního pozemku ve vztahu ke škodám zvěří a ke škodám na zvěři
13. Povinné doklady při lovu, povolení lovu ve zvláštních případech, zakázané způsoby lovu
14. Vysvětlení pojmů minimální a normované stavy zvěře, vedení myslivecké evidence a statistiky o honitbě a mysliveckém hospodaření v ní, plán mysliveckého hospodaření
15. Myslivecká stráž, oprávnění a povinnosti, odpovědnost za škodu při výkonu funkce, rozdíly v pravomocech myslivecké stráže a hospodáře
16. Vysvětlení pojmů rybářský revír, výkon rybářského práva, řízení o povolení výkonu rybářského práva, podmínky odnětí a zániku rybářského práva
17. Způsoby lovu v rybníkářství a v rybářských revírech, zakázané způsoby lovu v rybníkářství a rybářských revírech, povinné doklady při lovu
18. Vysvětlení pojmů hospodaření v rybářském revíru, rybářský hospodář a chráněná rybí oblast
19. Plemenitba včel - uveďte jaký druh včely a jaká plemenitba může být využívána u včel v ČR? Jak je vedena plemenářská evidence u včel?
20. Vyjmenujte alespoň tři nemoci včel, které jsou považovány za nebezpečné ve smyslu zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)

1. Hlavní principy a legislativní nástroje ochrany pozemků určených k plnění funkcí lesa

1.1. Hlavní principy ochrany pozemků určených k plnění funkcí lesa

Hlavní principy vyplývají z účelu zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále „lesní zákon“) zakotveného v § 1, který zní: „*Účelem tohoto zákona je stanovit předpoklady pro zachování lesa, péči o les a obnovu lesa jako národního bohatství, tvořícího nenahraditelnou složku životního prostředí, pro plnění všech jeho funkcí a pro podporu trvale udržitelného hospodaření v něm.*“

Jde tedy o princip zachování lesů, kdy lesem ve smyslu § 2 písm. a) lesního zákona rozumíme lesem lesní porosty s jejich prostředím a pozemky určené k plnění funkcí lesa.

Princip udržitelnosti plnění funkcí lesů, ve smyslu § 2 písm. b) lesního zákona rozumíme funkcemi lesa přínosy podmíněné existencí lesa, které se člení na produkční a mimoprodukční. Produkční funkcí je funkce dřevoprodukční, mimoprodukční funkcí pak zejména funkce půdoochranná a vodoochranná.

1.2. Legislativní nástroje ochrany pozemků určených k plnění funkcí lesa

1.2.1. Dělení pozemků určených k plnění funkcí lesa

Dělení lesních pozemků, při kterém vznikne díl o výměře menší, než 1 ha podléhá souhlasu orgánu státní správy lesů (obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností) podle § 12 odst. 3 lesního zákona. Jde o zákonnou pojistkou k zamezení vzniku lesních pozemků nevhodného tvaru nebo velikosti, které neumožňují řádné hospodaření v lese. Přesto, že se jedná o velmi neurčitý pojem, je třeba, aby orgány státní správy lesů věnovaly ve správním řízení o udělení souhlasu k dělení pozemku náležitou pozornost. V případě malé výměry lesního pozemku vzniká riziko, že při hospodaření na tomto pozemku může dojít k omezení ve využívání pozemku sousedního, k nutnosti oznamovat, eventuálně žádat o svolení vlastníky sousedních nemovitostí k provedení některých činností při hospodaření v lese atd., což je z hlediska zajištění řádného hospodaření v lese nežádoucí.

Orgán státní správy lesů nedá souhlas k dělení lesního pozemku, když:

- dělením pozemku by vznikl pozemek nevhodného tvaru, neumožňující řádné hospodaření v lese, nebo
- dělením pozemku by vznikl pozemek nevhodné velikosti, neumožňující řádné hospodaření v lese, nebo
- dělením pozemku by vznikl pozemek nevhodného tvaru nebo nevhodné velikosti, neumožňující řádné hospodaření v lese.

Vydání souhlasu k dělení lesních pozemků je třeba i v případě, že výměra pozemku, který má být rozdělen, nedosahuje výměry 1 ha. Ustanovení § 12 odst. 3 lesního zákona má zabránit vzniku lesních pozemků nevhodného tvaru nebo velikosti, neumožňující řádné hospodaření v lese. Nebezpečí vzniku takovýchto pozemků je právě ve výměře nižší než 1 ha. Protože úmyslem zákonodárce bylo nade vše pochybnost omezit možnost vytváření takovýchto pozemků, podmínil jejich vznik souhlasem orgánu státní správy lesů. Z jazykového hlediska není ustanovení § 12 odst. 3 lesního zákona šťastně formulováno, nicméně z něj lze jednoznačně dovodit, že se výměra 1 ha vztahuje k výměře pozemku, který by měl dělením teprve vzniknout, a nikoliv k výměře pozemku původního (děleného).

Souhlas k dělení pozemku se vydává ve formě správního rozhodnutí.

1.2.2. Zákaz využití k jiným účelům, sankce za porušení zákazu, nápravné opatření

Lesní zákon zakazuje využití lesních pozemků (viz § 3 odst. 1 písm. a) lesního zákona) k jiným účelům. Uvedený zákaz je dále rozveden v § 13 odst. 1 věty druhé lesního zákona, s tím, že se tento zákaz vztahuje na všechny pozemky určené k plnění funkcí lesa, tedy nejen na lesní pozemky (viz § 3 odst. 1 lesního zákona).

V případě porušení zákazu využití pozemků určených k plnění funkcí lesa k jiným účelům odpovídá tomuto přestupku následující skutková podstata zakotvená v § 54 odst. 2 písm. a) lesního zákona: „*bez rozhodnutí orgánu státní správy lesů o odnětí nebo bez rozhodnutí o omezení pozemky určené k plnění funkcí lesa odnímá nebo omezuje jejich využívání pro plnění funkcí lesa,*“. Za uvedený přestupek může uložit orgán státní správy lesů pokutu podle § 54 odst. 3 písm. b) lesního zákona až do výše jednoho miliónu Kč.

Poruší-li pachatel přestupku v době jednoho roku od nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty znovu tutéž povinnost, za jejíž porušení mu již byla uložena pokuta podle lesního zákona, lze uložit další pokutu až do výše dvojnásobku, tedy do dvou miliónů Kč.

Přestupek se projednává podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

Závadný stav je třeba odstranit, na čemž nic nemění skutečnost, že pachatel přestupku byl potrestán, proto se podle charakteru nedovoleného záboru buďto uloží opatření k odstranění zjištěných nedostatků podle § 51 odst. 1 lesního zákona, nebo v případě staveb podá podnět stavebnímu úřadu na odstranění stavby.

1.2.3. Využití k jiným účelům podmíněno rozhodnutím o odnětí a uhrazením poplatku za odnětí

Jak vyplývá z ustanovení § 1 lesního zákona je jeho účelem stanovit předpoklady pro zachování lesa, z nichž je ochrana pozemků určených k plnění funkcí lesa předpokladem základním. To je důvodem, proč není jejich využití k jiným účelům ponecháno jen na vůli vlastníka pozemku, ale podléhá souhlasu orgánu státní správy lesů. Souhlas je projevem veřejného zájmu na ochraně těchto pozemků, který nemusí být vždy shodný se zájmem vlastníka nebo jiné osoby, ale ani se stanoviskem jiného orgánu státní správy.

Problematiku souhlasu k jinému využití upravuje nejen § 13 odst. 1 lesního zákona, ale i ustanovení § 16 odst. 1 tohoto zákona a obě ustanovení se uplatňují souběžně.

Zatímco v ustanovení § 13 odst. 1 lesního zákona se uvádí: „O výjimce z tohoto zákazu může rozhodnout orgán státní správy lesů na základě žádosti vlastníka lesního pozemku nebo ve veřejném zájmu.“ V ustanovení § 16 odst. 1 lesního zákona je uvedeno: „Žádost o odnětí nebo o omezení podává orgánu státní správy lesů ten, v jehož zájmu má k odnětí nebo k omezení dojít (dále jen „žadatel“).“ Zákon tedy nestanoví absolutní zákaz na využití pozemků určených k plnění funkcí lesa pro jiné účely.

Z ustanovení § 15 odst. 1 lesního zákona vyplývá, že použití pozemků určených k plnění funkce lesa pro jiné účely může mít dvojí podobu. Buď jde o odnětí, nebo o omezení využití pozemků k plnění funkce lesa. Odnětím se rozumí jejich úplné uvolnění pro jiné využití, zatímco omezením využití je označen stav, který umožňuje, aby plnění funkcí lesa na těchto pozemcích pokračovalo, ale bylo prováděno v určitém omezeném rozsahu.

Souhlas s odnětím či omezením využití ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 lesního zákona může být udělen i žadateli, který není vlastníkem lesních pozemků, ale podle § 13 odst. 1 lesního zákona musí být v tomto případě prokázán veřejný zájem. Co se míní veřejným zájmem a způsobem jeho prokazování není v lesním zákoně uvedeno. Z toho je zřejmé, že

veřejný zájem nelze v tomto řízení klást do roviny přípustného zásahu do práv vlastníka, ale do veřejného zájmu na ochranu lesa. Stejný zájem se proto vztahuje i na posuzování žádosti podané vlastníkem lesa, neboť i v tomto případě je třeba zjistit, zda důvod pro odnětí či omezení lesního pozemku pro plnění funkcí lesa převažuje nad veřejným zájmem na zachování lesa.

Žadatel není povinen prokazovat veřejný zájem, neboť od 1. ledna 2006, kdy nabyl účinnosti zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, je povinen v žádosti uvést náležitosti stanovené v ustanovení § 37 odst. 1 správního řádu nebo v jiném zákonu (v této souvislosti v lesním zákonu). Lesní zákon žádné náležitosti žádosti nestanoví, je proto nutné získat od žadatele (účastníka řízení) podklady podle vyhlášky č. 77/1996 Sb., na základě ustanovení § 6 odst. 2 správního řádu. V této vyhlášce však není mezi náležitostmi žádosti o odnětí uvedeno prokázání veřejného zájmu a jeho neprokázání nemůže být žadateli o odnětí přičítáno k tíži. Je tedy na orgánu státní správy lesů, aby posoudil, zdali je, nebo není navrhované odnětí pozemků určených k plnění funkcí lesa ve veřejném zájmu a zajistil ve smyslu ustanovení § 50 odst. 2 správního řádu podklady pro vydání rozhodnutí, které existenci veřejného zájmu na odnětí potvrdí nebo vyloučí. Existenci veřejného zájmu, resp. to, zda převažuje nad zájmem ochrany lesa, je nutné posuzovat vždy případ od případu.

Ustanovení § 13 odst. 2 lesního zákona obsahuje hlavní zásady, které musí být dodržovány, má-li dojít k využití pozemků určených k plnění funkcí lesa k jiným účelům. Těmito zásadami se musí řídit především orgán státní správy lesů při svém rozhodování o uvolňování pozemků pro jiné účely. V podstatě se jedná o rámcové vymezení veřejného zájmu na ochraně lesů, resp. o promítnutí veřejného zájmu na zachování lesů, na jehož základě je dána možnost posoudit, zda je uvolnění lesa k jiným účelům možné, potřebné a žádoucí.

Při využití pozemků určených k plnění funkcí lesa k jiným účelům musí být zejména:

- a) přednostně použity pozemky méně významné z hlediska plnění funkcí lesa a zajištěno, aby použití pozemků co nejméně narušovalo hospodaření v lese a plnění jeho funkcí,
- b) dbáno, aby nedocházelo k nevhodnému dělení lesa z hlediska jeho ochrany a k ohrožení sousedních lesních porostů,
- c) nenarušována síť lesních cest, meliorací a hrazení bystřin v lesích a jiná zařízení sloužící lesnímu hospodářství; v případě nezbytného omezení jejich funkcí musí být uvedena do původního stavu, a není-li to možné, zajištěno odpovídající náhradní řešení,
- d) zřizovány pozemní komunikace a průseky v lese tak, aby jejich zřízením nedošlo ke zvýšenému ohrožení lesa, zejména větrem a vodní erozí.

Jako ekonomický regulátor uvolňování pozemků z plnění funkcí lesa zavedl platný lesní zákon poplatky za odnětí pozemku pro jiné využití (viz § 17 lesního zákona). Poplatek se stanoví podle přílohy lesního zákona.

Právní předpisy:

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 77/1996 Sb., o náležitostech žádosti o odnětí nebo omezení a podrobnostech o ochraně pozemků určených k plnění funkcí lesa

2. Zákonné povinnosti v oblasti ochrany lesa a předpis, kterým se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa proti škodlivým činitelům

Zákonné povinnosti v oblasti ochrany lesa definuje § 32 lesního zákona:

Vlastník lesa

- je povinen provádět taková opatření, aby se předcházelo a zabránilo působení škodlivých činitelů na les, zejména (viz § 32, odst. 1 lesního zákona):
 - a) zjišťovat a evidovat výskyt a rozsah škodlivých činitelů a jimi působených poškození důležitých pro pozdější průkaznost provedených opatření; při zvýšeném výskytu neprodleně informovat místně příslušný orgán státní správy lesů a provést nezbytná opatření,
 - b) preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů,
 - c) provádět preventivní opatření proti vzniku lesních požárů (podle zákona 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů - § 5, § 7).
- při vzniku mimořádných okolností a nepředvídaných škod v lese (větrné a sněhové kalamity, přemnožení škůdců, nebezpečí vzniku požárů v období sucha apod.) je vlastník lesa povinen činit bezodkladná opatření k jejich odstranění a pro zmírnění jejich následků (§ 32, odst. 3 lesního zákona).
- je povinen zvyšovat odolnost lesa a jeho stabilitu, zejména vhodnou druhovou skladbou dřevin a jejich rozmístěním v porostu, výchovou v mladých porostech, zakládáním zpevňovacích pásů na okraji i uvnitř lesních porostů, používáním vhodných způsobů a postupů obnovy a řazením sečí (§ 32, odst. 6 lesního zákona).
- je povinen hospodařit v lese tak, aby jeho činností nebyly ohroženy lesy sousedních vlastníků (§ 32, odst. 7 lesního zákona).
- je povinen chránit les před znečišťujícími látkami unikajícími nebo vznikajícími při jeho hospodářské činnosti. V lese je povinen používat výhradně biologicky odbouratelné oleje k mazání řetězů motorových pil a biologicky odbouratelné hydraulické kapaliny. Při ochraně lesních porostů je povinen dát přednost účinným technologiím šetřícím životní prostředí (§ 32, odst. 9 lesního zákona).

Orgán státní správy lesů

- může vlastníku lesa nařídit tato opatření (viz § 32, odst. 3 lesního zákona):
 - a) omezení nebo zastavení jiných těžeb než těžeb nahodilých ve stanoveném rozsahu a termínu a zpracování těžeb nahodilých ve stanoveném rozsahu a termínu,
 - b) provedení ochranného zásahu směřujícího k zastavení šíření nebo k hubení škodlivých organismů,
 - c) zničení napadených semen a sazenic,
 - d) průkazné označování a evidenci vytěženého dřeva,
 - e) omezení nakládání se dřevem, semeny nebo sazenicemi lesních dřevin.

Výše uvedené opatření může orgán státní správy lesů nařídit též opatřením obecné povahy (§ 32, odst. 4 lesního zákona).

- vyskytne-li se v okolí lesů nebo na skladech dříví některý ze škodlivých organismů v nadměrném množství, může uložit opatření k vyhubení těchto škodlivých organismů, nebo proti jejich rozšíření i právníckým a fyzickým osobám, které skladují dříví nebo užívají pozemky v okolí lesů (§ 32, odst. 10 lesního zákona).

Vlastníci lesů, uživatelé honiteb a orgány státní správy lesů jsou povinni dbát, aby lesní porosty nebyly nepřiměřeně poškozovány zvěří.

Prováděcím předpisem k lesnímu zákonu, který obsahuje **podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa proti škodlivým činitelům**, je vyhláška č. 101/1996 Sb. (kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní stráže), ve znění pozdějších předpisů.

3. Funkce odborného lesního hospodáře a podmínky pro udělení jeho licence

Hospodaření v lesích je vlastník lesa povinen zajišťovat v součinnosti s odborným lesním hospodářem. Odborný lesní hospodář zabezpečuje vlastníku lesa odbornou úroveň hospodaření v lese podle tohoto zákona a právních předpisů vydaných k jeho provedení.

Odborným lesním hospodářem může být fyzická osoba nebo právnická osoba, která má k této činnosti licenci udělenou orgánem státní správy lesů podle hlavy šesté lesního zákona.

Vlastník lesa má právo vybrat si odborného lesního hospodáře; jeho jméno je povinen oznámit orgánu státní správy lesů. Vlastník lesa, který hospodaří podle plánu (§ 24 odst. 3 lesního zákona), je povinen uzavřít s odborným lesním hospodářem smlouvu o výkonu činnosti podle odstavce 1. Pokud splňuje podmínku odborného lesnického vzdělání a odborné lesnické praxe (§ 42 lesního zákona), může vlastník lesa v lesích ve svém vlastnictví vykonávat činnost odborného lesního hospodáře sám i bez udělení licence.

Činnost odborného lesního hospodáře nemůže vykonávat zaměstnanec orgánu státní správy lesů v lesích v obvodu působnosti tohoto orgánu; to neplatí v případě obhospodařování vlastního majetku.

Každou změnu v osobě odborného lesního hospodáře je vlastník lesa povinen oznámit do 30 dnů orgánu státní správy lesů.

Pokud si vlastník lesa nevybere odborného lesního hospodáře sám, vykonává v lesích, pro které je stanovena povinnost zpracovat osnovy (§ 25 odst. 1 lesního zákona), funkci odborného lesního hospodáře právnická osoba, která v určeném území vykonává právo hospodaření ve státních lesích, pokud orgán státní správy lesů nerozhodne o pověření jiné právnické nebo fyzické osoby. Pověření výkonem funkce odborného lesního hospodáře orgán státní správy lesů zruší na žádost pověřeného odborného lesního hospodáře nebo z vlastního podnětu, pokud pověřený odborný lesní hospodář neplní povinnosti stanovené tímto zákonem.

Náklady na činnost odborného lesního hospodáře hradí vlastník lesa; náklady na činnost odborného lesního hospodáře vykonávanou právnickou nebo fyzickou osobou podle § 37 odst. 6 lesního zákona hradí stát.

Základními povinnostmi odborného lesního hospodáře, jehož činnost podle § 37 odst. 7 lesního zákona hradí stát, jsou

- a)** sledovat stav lesa, upozorňovat vlastníka lesa na výskyt škodlivých činitelů a na škody jimi způsobené, navrhopvat nezbytná kontrolní a ochranná opatření a při zvýšeném výskytu škodlivých organismů prokazatelně informovat orgán státní správy lesů,
- b)** upozorňovat vlastníka lesa na nutnost provedení těžby nahodilé, vyznačovat těžbu nahodilou, kterou je nutno provést, a doporučit termíny a způsoby jejího zpracování a způsoby asanace vytěženého dříví,
- c)** navrhopvat vlastníku lesa vhodný způsob a postup obnovy lesa a doporučovat vhodný reprodukční materiál a vhodnou dřevinnou skladbu k obnově lesa,
- d)** doporučovat vlastníku lesa provedení výchovných zásahů a na žádost vlastníka lesa zabezpečovat instruktáž k provedení výchovných zásahů v porostech do 40 let věku,
- e)** na žádost vlastníka lesa vyznačovat těžbu mýtní úmyslnou a vyjadřovat se k návrhu těžby oznamované vlastníkem lesa orgánu státní správy lesů (§ 33 odst. 4 lesního zákona),

f) potvrzovat, zda činnosti, na jejichž provedení žádá vlastník lesa finanční prostředky podle zvláštních právních předpisů, jsou co do rozsahu a kvality provedeny v souladu s tímto zákonem a právními předpisy vydanými k jeho provedení,

g) na žádost vlastníka lesa spolupracovat s vlastníkem lesa při vedení lesní hospodářské evidence,

h) na žádost vlastníka lesa poskytovat vlastníkovvi lesa odborné informace a doporučení při ochraně lesů, pěstebních a těžebních činnostech, v oblasti finančních podpor na hospodaření v lesích, při zpracování návrhů lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov a dalších činnostech souvisejících s hospodařením v lesích,

i) vést evidenci o prováděných odborných úkonech a činnostech, uchovávat doklady vztahující se k těmto úkonům a činnostem po dobu nejméně 5 let a tuto evidenci včetně dokladů na vyžádání předložit orgánu státní správy lesů,

j) oznamovat orgánu státní správy lesů ukončení výkonu činnosti odborného lesního hospodáře, a to nejméně 30 dnů předem, pokud je mu tato skutečnost známa, jinak neprodleně po tom, co se o této skutečnosti dozví,

k) prokazatelně upozorňovat vlastníka lesa na porušení povinností stanovených tímto zákonem; pokud povaha porušené povinnosti umožňuje nápravu a vlastník lesa ji nesjedná v rozsahu a v termínu uvedeném v upozornění odborného lesního hospodáře, je odborný lesní hospodář povinen oznámit tuto skutečnost orgánu státní správy lesů.

(9) Odbornými úkony a činnostmi odborného lesního hospodáře podle § 37 odst. 8 písm. i) se rozumí zejména

a) sledování zdravotního stavu lesních porostů a upozorňování vlastníka lesa na výskyt škodlivých organismů,

b) upozorňování vlastníka lesa na nutnost provedení těžby nahodilé a vyznačování těžby nahodilé,

c) vyznačování těžby mýtní úmyslné,

d) zabezpečování instruktáže o provádění výchovných zásahů v porostech do 40 let věku,

e) navrhování vhodných způsobů a postupů obnovy lesa,

f) poskytování odborných informací vlastníku lesa při zpracování návrhů lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov.

(10) Na odborného lesního hospodáře, jehož činnost hradí vlastník lesa, se vztahují povinnosti uvedené v § 37 odst. 8 lesního zákona písmenech a), b), c), f), h), i) a k) věty první.

(11) Ministerstvo stanoví právním předpisem podrobnosti o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát.

Obecné podmínky pro udělení licence

(1) Obecnými podmínkami pro udělení licence fyzické osobě jsou

a) dosažení věku 18 let,

b) státní občanství České republiky nebo občanství členského státu Evropské unie,

c) způsobilost k právním úkonům,

d) bezúhonnost.

(2) Za bezúhonného se pro účely tohoto zákona nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen

a) pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem licence,

b) pro jiný trestný čin, spáchaný úmyslně, jestliže vzhledem k povaze licence a osobě žadatele o udělení licence je obava, že se dopustí stejného nebo podobného činu při provozování činnosti, která je předmětem licence.

(3) U právnické osoby musí obecné podmínky podle § 37 odst. 1 lesního zákona splňovat její odpovědný zástupce. Odpovědným zástupcem je fyzická osoba ustanovená právnickou osobou, která odpovídá za odbornou úroveň výkonu činností, které jsou předmětem licence.

(4) Orgán státní správy lesů, který rozhoduje o udělení licence, si k ověřování bezúhonnosti podle § 41 odstavce 1 písm. d) a odstavce 2 lesního zákona vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů podle zvláštního právního předpisu. Žádost o vydání výpisu z Rejstříku trestů a výpis z Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Zvláštní podmínky pro udělení licence

(1) Zvláštními podmínkami pro udělení licence jsou

a) odborné lesnické vzdělání,

b) odborná lesnická praxe.

Pro udělení licence podle § 37 odst. 2 lesního zákona se odborným lesnickým vzděláním rozumí vysokoškolské vzdělání v oblasti vzdělávání lesnictví a dřevařství v magisterském studijním programu lesní inženýrství, v bakalářském studijním programu lesnictví anebo lesnické vysokoškolské vzdělání uvedenému vzdělání odpovídající, vyšší odborné vzdělání získané ve studijním oboru lesnictví, vyšší odborné lesnictví anebo v akreditovaném vzdělávacím programu oboru vzdělání lesnictví nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání lesnictví. Odborná lesnická praxe žadatele musí být alespoň 3 roky, jde-li o absolventa vysoké školy v magisterském studijním programu, alespoň 6 let, jde-li o absolventa vysoké školy v bakalářském studijním programu nebo o absolventa vyššího odborného vzdělání, a alespoň 10 let, jde-li o absolventa střední školy s maturitní zkouškou.

U právnické osoby musí zvláštní podmínky splňovat její odpovědný zástupce.

Překážky pro udělení licence

Licence nemůže být udělena fyzické osobě, které byl uložen soudem nebo správním orgánem zákaz činnosti týkající se provozování činnosti podle licence, dokud zákaz trvá.

Licence nemůže být udělena fyzické osobě zastávající funkci vedoucího pracovníka ve státním podniku nebo státní organizaci zabývající se podnikáním v oboru, který je předmětem licence.

Rozhodnutí o licenci

Pokud není k vydání rozhodnutí o licenci příslušné ministerstvo, je místně příslušným k vydání rozhodnutí o licenci ten orgán státní správy lesů, v jehož územním obvodu má fyzická osoba trvalý pobyt nebo právnická osoba sídlo. Splňuje-li držitel licence podmínky stanovené v § 41, 42 a 43 lesního zákona, rozhodne orgán státní správy lesů na základě žádosti držitele licence podané nejpozději 2 měsíce před ukončením doby platnosti licence, o prodloužení doby její platnosti.

Zjistí-li orgán státní správy lesů, že žadatel o udělení licence splňuje předepsané podmínky, vydá mu licenci. V rozhodnutí o licenci vydané fyzické osobě se uvede

a) jméno a příjmení, trvalý pobyt a rodné číslo,

b) obchodní firma,

c) identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno,

d) označení předmětu licence.

(3) V rozhodnutí o licenci vydané právnické osobě se uvede

a) obchodní firma nebo název, sídlo, právní forma a jméno a bydliště osoby nebo osob, které jsou jejím statutárním orgánem,

b) identifikační číslo osoby,

c) osobní údaje odpovědného zástupce (§ 41 odst. 3 lesního zákona),

d) označení předmětu licence.

Licence je nepřenosná a platí na celém území České republiky.

Ministerstvo stanoví právním předpisem náležitosti žádosti o udělení licence a další podrobnosti o udělování licencí.

Licence se uděluje na dobu 10 let. Platnost licence se prodlužuje o dalších 10 let, pokud o to držitel licence požádá. V žádosti o prodloužení licence sdělí její žadatel,

a) je-li fyzickou osobou, jméno a příjmení, trvalý pobyt, rodné číslo, bylo-li přiděleno, jinak datum narození, číslo občanského průkazu, bylo-li přiděleno; obchodní firmu, pokud pod touto obchodní firmou podniká; státní občanství České republiky nebo občanství členského státu Evropské unie; identifikační číslo, bylo-li mu přiděleno, číslo licence a její předmět,

b) je-li právnickou osobou, obchodní firmu nebo název, sídlo a právní formu žadatele, jméno a příjmení a trvalý pobyt osoby nebo osob, které jsou statutárním orgánem žadatele, identifikační číslo, osobní údaje odpovědného zástupce (§ 41 odst. 3 lesního zákona), číslo licence a její předmět.

Orgán státní správy lesů je oprávněn ověřit bezúhonnost žadatele nebo jeho odpovědného zástupce (§ 41 odst. 3 lesního zákona) vyžádáním výpisu z evidence Rejstříku trestů podle zvláštního právního předpisu. Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříku trestů a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(8) Ministerstvo vede registr licencí, který obsahuje u fyzických osob informace podle odstavce 2 a u právnických osob informace podle odstavce 3. Vedením registru může ministerstvo pověřit organizační složku státu, která má odbornou a technickou způsobilost k vedení registru licencí a podléhá dohledu a kontrole ministerstva. Údaje vedené v registru licencí jsou veřejné.

(9) Orgán státní správy lesů, který vydal rozhodnutí o licenci nebo o odnětí licence, zašle stejnopis rozhodnutí ministerstvu do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí.

Odnětí a zánik licence

Orgán státní správy lesů, který licenci udělil, ji odejme, jestliže

a) držitel licence nebo odpovědný zástupce právnické osoby již nesplňuje podmínky uvedené v § 41 a 42 lesního zákona,

b) nastanou překážky podle § 43 lesního zákona,

c) o to držitel licence požádá, nebo

d) držitel licence závažným způsobem nebo v průběhu 12 měsíců opakovaně poruší některou z povinností stanovených tímto zákonem.

Řízení o odnětí licence podle odstavce 1 písm. d) orgán státní správy zahájí do 30 dnů ode dne, kdy se o důvodu odnětí licence dozvěděl, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy takový důvod nastal.

O udělení licence může fyzická nebo právnická osoba, které byla licence odňata podle odstavce 1 písm. d), požádat nejdříve po 5 letech ode dne, kdy rozhodnutí o odnětí licence nabylo právní moci.

Udělená licence zanikne

a) smrtí držitele licence, jde-li o fyzickou osobu,

b) zánikem právnické osoby.

4. Zdroje reprodukčního materiálu lesních dřevin, zásady jeho přenosu a použití

Zdroje reprodukčního materiálu lesních dřevin jsou definovány v zákoně č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), ve znění pozdějších předpisů (v § 2, písm. g)):

- **zdroj semene**, jímž je strom nebo skupina stromů rostoucí na pozemku určeném k plnění funkcí lesa, popřípadě i strom rostoucí mimo les, pro generativní způsob reprodukce;
- **porost**, jímž je ohraničená populace stromů má-li odpovídající stejnorodé složení, pro generativní i vegetativní způsob reprodukce;
- **semenný sad**, jímž je účelová výsadba selektovaných klonů nebo reprodukčního materiálu získaného z rodiče rodiny, který je izolován nebo obhospodařován tak, že sprášení pylem pocházejícím z rostlin nacházejících se mimo semenný sad je vyloučeno nebo omezeno, pro generativní způsob reprodukce;
- **rodič rodiny**, jímž je strom určený k produkci potomstva kontrolovaným nebo volným opylováním určeného jednoho samičího rodiče pylem jednoho samčího rodiče nebo pylem více určených nebo neurčených samčích rodičů, pro generativní způsob reprodukce,
- **klony**, jimiž je skupina vegetativních potomků (ramety) získaná z jediného výchozího jedince (ortet) vegetativním množením, například řízkováním, mikrovegetativním množením, roubováním, hřížením nebo dělením;
- **směs klonů**, jíž je směs určených klonů se stanovenými podíly jednotlivých klonů pro vegetativní způsob reprodukce;
- **ortet**, jímž je strom určený k odběru částí rostlin pro vegetativní způsob reprodukce,

Identifikovaným reprodukčním materiálem je reprodukční materiál získaný ze zdroje semen nebo porostů uznaných podle § 13 zákona č. 149/2003 Sb.,

Selektovaným reprodukčním materiálem je reprodukční materiál získaný z porostu uznaného podle § 14 zákona č. 149/2003 Sb.,

Kvalifikovaným reprodukčním materiálem je reprodukční materiál získaný ze semenného sadu, rodiče rodiny, ortetu, klonu nebo směsi klonů uznaných podle § 15 zákona č. 149/2003 Sb.,

Testovaným reprodukčním materiálem je reprodukční materiál z porostu, semenného sadu, rodiče rodiny, ortetu, klonu nebo směsi klonů uznaných podle § 16 zákona č. 149/2003 Sb.,

Zásady použití reprodukčního materiálu lesních dřevin stanoví § 29 lesního zákona:

- **K umělé obnově lesa a k zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa (§ 3 odst. 4 lesního zákona) se používá reprodukční materiál lesních dřevin ze stejné nebo odpovídající přírodní lesní oblasti a z odpovídajícího výškového pásma určeného lesním vegetačním stupněm.** (Z tohoto požadavku může orgán státní správy lesů povolit na omezenou dobu výjimku, a to **v případě naléhavé potřeby** při nedostatku reprodukčního materiálu v důsledku mimořádných okolností, a na základě odborného stanoviska pověřené osoby podle zákona č. 149/2003 Sb.; tuto výjimku může orgán státní správy povolit též vydáním opatření obecné povahy).
- **V případě smrku ztepilého, borovice lesní a modřínu opadavého** (dále jen "vybrané lesní dřeviny") lze k umělé obnově lesa a zalesňování použít pouze reprodukční materiál pocházející ze zdrojů selektovaného, kvalifikovaného nebo testovaného reprodukčního materiálu. Zařazení dalších lesních dřevin mezi vybrané lesní dřeviny stanoví ministerstvo právním předpisem.
- **V případě reprodukčního materiálu určeného pro výzkumné, pokusné nebo šlechtitelské účely** může ministerstvo zemědělství povolit výjimku z požadavků na použití reprodukčního materiálu k umělé obnově lesa a zalesňování uvedených v předchozích dvou odrážkách, přičemž žadatel o výjimku k žádosti doloží kopii projektu zpracovaného vědeckou nebo výzkumnou institucí. Výjimka udělená ministerstvem se vztahuje pouze na reprodukční materiál využitý v rámci realizovaného projektu.
- **V případě naléhavé potřeby** může orgán státní správy lesů povolit, aby k umělé obnově lesa a zalesňování byl použit i reprodukční materiál vybraných lesních dřevin pocházející ze zdroje identifikovaného reprodukčního materiálu.

Vlastník lesa je povinen vést evidenci o původu identifikovaného, selektovaného, kvalifikovaného a testovaného reprodukčního materiálu použitého při umělé obnově lesa a zalesňování a tuto evidenci uchovávat po dobu 10 let. Součástí této evidence je i evidence průvodních listů (viz § 8 zákona č. 149/2003 Sb.) k jednotlivým oddílům použitého reprodukčního materiálu. Použije-li vlastník lesa k umělé obnově lesa a zalesňování reprodukční materiál původem z lesních porostů nacházejících se na území České republiky, které jsou v jeho vlastnictví, lze použít u všech lesních dřevin k evidenci o původu reprodukčního materiálu průvodní list podle odstavce 5 nebo čestné prohlášení vlastníka lesa o původu reprodukčního materiálu, ve kterém budou uvedeny především údaje označující:

- a) identifikaci místa, odkud reprodukční materiál pochází, uvedením jednotek prostorového rozdělení lesa 35),
- b) evidenční číslo uznané jednotky, ze které reprodukční materiál pochází 36), bylo-li přiděleno,
- c) nadmořskou výšku nebo výškové pásmo místa, odkud reprodukční materiál pochází,
- d) přírodní lesní oblast, ve které se nachází místo, odkud reprodukční materiál pochází.

Zásady přenosu reprodukčního materiálu lesních dřevin definuje vyhláška č. 139/2004 Sb., (kterou se stanoví podrobnosti o přenosu semen a sazenic lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnosti o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa), ve znění pozdějších předpisů, **a to v § 1:**

- 1) Přenos semen a sazenic lesních dřevin (dále jen "reprodukční materiál") z místa zdroje na místo použití při obnově lesních porostů a zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa (dále jen "obnova lesa a zalesňování") lze provádět v rámci jednotlivých přírodních lesních oblastí, a to v rámci výškových pásem určených lesními vegetačními stupni (dále jen "stupeň"). Reprodukční materiál lze přenášet mezi prvním až čtvrtým stupněm bez omezení s výjimkou přírodních lesních oblastí 17 (Polabí), 34 (Hornomoravský úval) a 35 (Jihomoravské úvaly), ve kterých nelze do prvního stupně přenášet reprodukční materiál ze třetího a čtvrtého stupně. Od pátého stupně lze přenášet reprodukční materiál s vertikálním posunem o plus nebo minus jeden stupeň s tím, že lze přenášet reprodukční materiál ze čtvrtého do pátého stupně a naopak. Smrk a kleč nelze přenášet z nižších stupňů do osmého a devátého stupně; lze však provést jejich vzájemný přenos mezi osmým a devátým stupněm.
- 2) Nelze-li kryt potřebu reprodukčního materiálu v rámci dané přírodní lesní oblasti, lze provádět jeho přenos způsobem stanoveným pro jednotlivé dřeviny v přílohách č. 1 až 5 vyhlášky č. 139/2004 Sb. s přípustným vertikálním posunem podle odstavce 1.
- 3) Použití reprodukčního materiálu pocházejícího ze semenných sadů, rodičovských stromů, klonů nebo směsí klonů musí splňovat podmínky stanovené v rozhodnutí o uznání zdroje reprodukčního materiálu podle zákona č. 149/2003 Sb.
Pokud jde o reprodukční materiál pocházející mimo území ČR, lze na našem území použít pouze reprodukční materiál douglasky tisolisté a jedle bělokoré původem z USA a Kanady.

5. Kategorie lesů zakotvené v lesním zákoně a jejich stanovení

Kategorie lesů

Lesy se člení podle převažujících funkcí do tří kategorií, a to na lesy ochranné, lesy zvláštního určení a lesy hospodářské podle § 6 lesního zákona

Lesy ochranné podle § 7 lesního zákona

Do kategorie lesů ochranných se zařazují

- a)** lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích (sutě, kamenná moře, prudké svahy, strže, nestabilizované náplavy a písky, rašeliniště, odvaly a výsyvky apod.),
- b)** vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace chránící níže položené lesy a lesy na exponovaných hřebenech,
- c)** lesy v klečovém lesním vegetačním stupni.

O zařazení lesů do kategorie lesů ochranných a o vyřazení z této kategorie rozhoduje orgán státní správy lesů na návrh vlastníka lesa nebo z vlastního podnětu.

Lesy zvláštního určení § 8 lesního zákona

Lesy zvláštního určení jsou lesy, které nejsou lesy ochrannými a nacházejí se

- a)** v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně,
- b)** v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a stolních minerálních vod,
- c)** na území národních parků a národních přírodních rezervací.

Do kategorie lesů zvláštního určení lze dále zařadit lesy, u kterých veřejný zájem na zlepšení a ochraně životního prostředí nebo jiný oprávněný zájem na plnění mimoprodukčních funkcí lesa je nadřazen funkcím produkčním. Jde o lesy

a) v prvních zónách chráněných krajinných oblastí a lesy v přírodních rezervacích, národních přírodních památkách a přírodních památkách,

b) lázeňské,

c) příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí,

d) sloužící lesnickému výzkumu a lesnické výuce,

e) se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodoochrannou, klimatickou nebo krajinnotvornou,

f) potřebné pro zachování biologické různorodosti,

g) v uznaných oborách a v samostatných bažantnicích,

h) v nichž jiný důležitý veřejný zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření.

(3) O zařazení lesů do kategorie lesů zvláštního určení podle odstavce 2 a o vyřazení z této kategorie rozhoduje orgán státní správy lesů na návrh vlastníka lesa nebo z vlastního podnětu.

Lesy hospodářské podle § 9 lesního zákona

Lesy hospodářské jsou lesy, které nejsou zařazeny v kategorii lesů ochranných nebo lesů zvláštního určení.

Lesy pod vlivem imisí podle § 10 lesního zákona

Lesy pod vlivem imisí se zařazují do čtyř pásem ohrožení. Pásma ohrožení stanoví ministerstvo právním předpisem.

6. Díla hospodářské úpravy lesů a způsob jejich tvorby a jejich závazná ustanovení

Oblastní plány rozvoje lesů podle § 23 lesního zákona

Oblastní plány rozvoje lesů jsou metodickým nástrojem státní lesnické politiky a doporučují zásady hospodaření v lesích. Zpracování oblastních plánů rozvoje lesů zadává a návrhy oblastních plánů rozvoje lesů schvaluje ministerstvo. Podmínkou schválení oblastních plánů rozvoje lesů je závazné stanovisko ústředního orgánu státní správy ochrany přírody z hlediska zavádění geograficky nepůvodních druhů lesních dřevin.

Účelně vynaložené náklady na zpracování oblastních plánů rozvoje lesů hradí stát.

Na schvalování oblastních plánů rozvoje lesů se nevztahují obecné předpisy o správním řízení.

Podrobnosti o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů stanoví ministerstvo právním předpisem.

Lesní hospodářské plány podle § 24 lesního zákona

Lesní hospodářské plány (dále jen "plány") jsou nástrojem vlastníka lesa a zpracovávají se zpravidla na deset let.

Plány obsahují ustanovení závazná a doporučující. Závaznými ustanoveními plánu jsou maximální celková výše těžeb a minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu. Vlastník lesa má právo na částečnou úhradu zvýšených nákladů na výsadbu

minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin vůči státu. Pravidla podpory výsadby těchto dřevin upraví ministerstvo právním předpisem. Pro státní lesy a lesy ve vlastnictví obcí je závazným ustanovením též minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku.

Právnícké osoby, kterým je svěřeno nakládání se státními lesy, ostatní právnícké a fyzické osoby vlastníci více než 50 ha lesa v obvodu územní působnosti schvalujícího orgánu státní správy lesů (§ 27 lesního zákona) jsou povinny zabezpečit zpracování plánů. Hospodařit podle plánu mohou též právnícké a fyzické osoby vlastníci méně než 50 ha lesa.

(4) Jeden plán může být zpracován pro lesy o výměře nejvýše 20 000 ha.

(5) Právnícké a fyzické osoby, pro které byly schváleny plány, jsou povinny dodržovat jejich závazná ustanovení (podle § 24 odst. 2 lesního zákona).

Lesní hospodářské osnovy podle § 25 lesního zákona

Pro zjištění stavu lesa a pro výkon státní správy lesů se pro všechny lesy o výměře menší než 50 ha ve vlastnictví fyzických a právníckých osob, pokud pro ně není zpracován plán (§ 24 odst. 3 lesního zákona), zpracovávají lesní hospodářské osnovy (dále jen "osnovy"). Osnovy se zpracovávají obvykle na deset let se stejnou dobou platnosti v určeném území. Jejich zpracování zadává orgán státní správy lesů.

(2) Záměr zadat zpracování osnovy vyhlásí orgán státní správy lesů obecně závaznou vyhláškou. Fyzické a právnícké osoby vlastníci lesy o výměře menší než 50 ha (podle § 25 odst. 1 lesního zákona) mají právo v termínu stanoveném orgánem státní správy lesů oznámit mu své hospodářské záměry a požadavky na zpracování osnovy.

Pro vlastníka lesa o výměře větší než 3 ha, který má zájem využít osnovu pro hospodaření v lese a protokolem o převzetí ji převezme, se stává závaznou celková výše těžeb, která je nepřekročitelná, a podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu. Pro vlastníka lesa o výměře do 3 ha, který má zájem využít osnovu pro hospodaření v lese a protokolem o převzetí ji převezme, se stává závaznou celková výše těžeb, která je nepřekročitelná. Ustanovení § 24 odst. 2 lesního zákona se užije obdobně.

Každý vlastník lesa obdrží od orgánu státní správy lesů osnovu týkající se jeho lesa bezplatně.

Ministerstvo stanoví právním předpisem podrobnosti o zadávání, zpracovávání a součástech osnov, o jejich změnách, o způsobu odvození závazných ustanovení osnov a o způsobu převzetí osnovy vlastníkem lesa.

Zpracování plánů a osnov podle § 26 lesního zákona

Plány a osnovy mohou zpracovávat pouze právnícké nebo fyzické osoby, které mají k této činnosti licenci udělenou ministerstvem podle hlavy šesté tohoto zákona.

Náklady na zpracování plánů hradí vlastník lesa; náklady na zpracování osnov hradí stát.

Právnícké a fyzické osoby, jejichž práva, právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být dotčeny, a orgány státní správy mohou uplatnit své připomínky a požadavky na zpracování plánů nebo osnov nejpozději v termínu stanoveném schvalujícím orgánem státní správy lesů. Ustanovení § 25 odst. 2 lesního zákona není tím dotčeno.

Schvalování a změny plánů podle § 27 lesního zákona

Vlastník lesa, který je povinen hospodařit podle plánu (§ 24 odst. 3 lesního zákona), je povinen předložit návrh plánu ke schválení orgánu státní správy lesů ve dvou vyhotoveních nejpozději do 60 dnů po skončení platnosti předchozího plánu. Orgán státní správy lesů plán schválí, pokud není v rozporu s tímto zákonem a ostatními právními předpisy. Jedno vyhotovení

schváleného plánu zůstává založeno u místně příslušného orgánu státní správy lesů, který uhradí náklady na pořízení jedné kopie.

Pokud se souvislé lesy jednoho vlastníka rozkládají v obvodu územní působnosti dvou nebo více orgánů státní správy lesů, je ke schválení plánu příslušný ten orgán státní správy lesů, v jehož územní působnosti leží největší část lesního majetku.

Pokud orgán státní správy lesů předložený plán neschválí, je vlastník lesa povinen ve lhůtě stanovené orgánem státní správy lesů předložit upravený návrh plánu nebo do 30 dnů od doručení vyrozumění o neschválení plánu podat u tohoto orgánu písemné námitky. O námitkách rozhodne nadřízený orgán státní správy lesů do 30 dnů. Neuzná-li námitky, stanoví současně lhůtu pro předložení upraveného návrhu plánu orgánu státní správy lesů.

Pokud dojde v průběhu platnosti plánu ke změnám podmínek, vyvolávajícím nutnost změny závazného ustanovení plánu, zejména z hlediska ochrany lesa nebo z hlediska zajištění plnění funkcí lesa, musí vlastník lesa požádat schvalující orgán státní správy lesů o změnu příslušného závazného ustanovení.

Vlastník lesa může v případě slučování dvou nebo více částí lesního majetku za účelem zpracování nového plánu požádat schvalující orgán státní správy lesů o zkrácení doby platnosti plánu. Orgán státní správy lesů žádosti vyhoví, pokud zkrácením doby platnosti plánu nedojde k ohrožení rovnoměrného a trvalého plnění funkcí lesa. Součástí žádosti je lesní hospodářská evidence o plnění závazných ustanovení plánu, aktualizovaná ke dni navrhovaného konce platnosti plánu. Navrhovat zkrácení doby platnosti plánu lze pouze k 31. prosinci běžného roku. Lhůta k podání žádosti o zkrácení doby platnosti plánu je do 30 dnů od navrhovaného konce platnosti plánu. Orgán státní správy lesů poskytne vlastníkovvi lesa na jeho žádost předběžnou informaci podle § 139 správního řádu o podmínkách zkrácení doby platnosti plánu.

Na řízení o schvalování plánů nebo povolování jejich změn se nevztahují obecné předpisy o správním řízení, s výjimkou rozhodování o námitkách podle § 27 odst. 3 lesního zákona. V řízení o námitkách je účastníkem vlastník lesa a zpracovatel plánu.

Ustanovení podle § 27 odst. 4 a 6 lesního zákona platí přiměřeně též při změně osnov.

Ministerstvo stanoví právním předpisem podrobnosti o náležitostech a obsahu, o způsobu odvození závazných ustanovení plánů, o způsobu schvalování plánů a o podmínkách povolování jejich změn.

Inventarizace lesů podle § 28 lesního zákona

Inventarizace lesů je zjišťování skutečného stavu lesů na území státu.

Provedení inventarizace lesů vyhláší vláda nařízením, ve kterém určí rozsah a způsob inventarizace lesů.

Náklady inventarizace lesů hradí stát.

Vlastník lesa je povinen strpět provádění potřebných úkonů spojených s inventarizací lesů a poskytovat nezbytné údaje orgánům státní správy lesů.

Oblastní plány rozvoje lesů podle § 2 vyhlášky č. 298/2018

§ 2

(1) Oblastní plán rozvoje lesů (dále jen „oblastní plán“) stanoví pro přírodní lesní oblasti rámcové zásady hospodaření. Oblastní plán je podkladem pro oblastně diferencované uplatňování státní lesnické politiky a doporučením pro zpracování lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov. Hranice přírodních lesních oblastí jsou vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce.

(2) Oblastní plán se zpracovává na období 20 let. V odůvodněných případech je možné oblastní plán zpracovat na kratší období, avšak nejméně na období 5 let. V případě závažné změny podmínek, za nichž byl oblastní plán schválen, zejména rozsáhlých změn ve využití území přírodní lesní oblasti s dopadem na funkční potenciál daného území, může ministerstvo změnit dobu jeho platnosti.

(3) Ministerstvo uveřejní na svých internetových stránkách záměr vypracovat oblastní plán a stanoví lhůtu, do kdy lze uplatnit připomínky, která nesmí být kratší než 60 dnů. Zpracovatel oblastního plánu v závěrečném šetření podle odstavce 4 předloží ministerstvu přehled o tom, jak se s připomínkami vyrovnal.

(4) Součástí zpracování oblastního plánu je základní šetření stanovující podmínky a podrobnosti pro jeho zpracování v dané přírodní lesní oblasti a závěrečné šetření, ve kterém ministerstvo prověří, zda byly dodrženy podmínky stanovené základním šetřením.

(5) Pokud dojde ke změně přírodních podmínek, za nichž byl oblastní plán schválen, zadá ministerstvo zpracování změny oblastního plánu a určí termín, způsob a rozsah zpracování této změny.

Oblastní plán obsahuje podle § 3 vyhlášky č. 298/2018

a) zjištění funkčního potenciálu lesů dané přírodní lesní oblasti pro funkci produkční a funkce mimoprodukční (dále jen „funkce lesa“),

b) přehled požadavků na plnění funkcí lesa a informace o kategorizaci lesů,

c) přehled překryvu účelovosti lesů a funkcí lesa,

d) rozbor přírodních podmínek včetně lesnického typologického klasifikačního systému (dále jen „typologický systém“) a způsobu zařazování pozemků do typologického systému,

e) rozbor ohrožení lesů škodlivými činiteli,

f) údaje o stavu lesů a rozbor hospodaření vycházející z lesních hospodářských plánů, lesních hospodářských osnov a lesní hospodářské evidence, včetně historického vývoje hospodaření a z výstupů inventarizace lesů,

g) přehled o přirozených nebo umělých zdrojích požární vody, které jsou dostupné a přístupné pro požární techniku k čerpání vody pro hašení lesních požárů,

h) základní hospodářská doporučení pro hospodářské soubory,

i) návrh dlouhodobých opatření ochrany lesů,

j) návrh využití geograficky nepůvodních dřevin a

k) návrh řešení dopravního zpřístupnění lesů, vyžadují-li to místní podmínky.

(2) Základní hospodářská doporučení pro hospodářské soubory jsou

a) cílová druhová porostní skladba, kterou se rozumí doporučené zastoupení dřevin v mýtním věku, vyjádřené v procentech, které je vhodné z hlediska zabezpečení funkcí lesů v dané přírodní lesní oblasti; při stanovení cílové druhové porostní skladby se vychází z rámcového vymezení druhové skladby porostů uvedené v příloze č. 2 vyhlášky č. 298/2018

b) minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu uvedený v příloze č. 2 vyhlášky č. 298/2018,

c) hospodářský způsob

1. podrosní, při němž obnova lesních porostů probíhá pod ochranou těženého porostu,

2. násečný, při němž obnova lesních porostů probíhá na souvislé vytěžené ploše, jejíž šíře nepřekročí průměrnou výšku těženého porostu, popřípadě i pod ochranou přilehlého porostu,

3. holosečný, při němž obnova lesních porostů probíhá na souvislé vytěžené ploše, širší než průměrná výška těžného porostu a

4. výběrný, při němž těžba za účelem obnovy a výchovy lesních porostů není časově a prostorově rozlišena a uskutečňuje se výběrem jednotlivých stromů nebo skupin stromů na ploše porostu,

d) obmýtí, kterým se rozumí plánovaná rámcová ustálená produkční doba lesních porostů, zařazených do hospodářských souborů, udávaná počtem let zaokrouhleným na desítky; při stanovení obmýtí se vychází z hodnot uvedených v příloze č. 3 vyhlášky č. 298/2018,

e) obnovní doba, kterou se rozumí plánovaná průměrná doba, která uplyne od zahájení do ukončení úmyslné obnovy lesního porostu, zařazeného do hospodářského souboru, udávaná počtem let, zaokrouhleným na desítky; při stanovení obnovní doby se vychází z hodnot uvedených v příloze č. 3 vyhlášky č. 298/2018

f) hospodářský tvar

1. vysoký, pro lesní porosty vzniklé ze semen nebo sadebního materiálu lesních dřevin,

2. nízký, pro lesní porosty vzniklé výmladností a

3. střední, pro lesní porosty, u kterých spodní etáž vznikla převážně výmladností a jedna či více horních etáží vznikly převážně ze semen nebo sadebního materiálu lesních dřevin.

(3) Oblastní plán v podobě tematických map vyhotovených v digitální formě v souvislém zobrazení na podkladě státních mapových děl, grafických a tabelárních přehledů a textové části zveřejní zpracovatel oblastního plánu na svých internetových stránkách. Textová část obsahuje údaje podle odstavce 1, výsledná doporučení a závěry a technickou zprávu popisující postup vyhotovení oblastního plánu.

LESNÍ HOSPODÁŘSKÉ PLÁNY

Náležitosti plánu podle § 2 vyhlášky č. 84/1996

Plán obsahuje tyto náležitosti:

a) textovou část,

b) hospodářskou knihu,

c) lesnické mapy.

Textová část podle § 3 vyhlášky č. 84/1996

Textová část obsahuje:

a) všeobecné údaje, zejména identifikaci vlastníka lesa, základní údaje o zpracovateli plánů, platnost a návaznost na předchozí plány, administrativně správní příslušnost celku a orientační mapku,

b) zhodnocení přírodních poměrů, zejména příslušnost k přírodním lesním oblastem, a přehled souborů lesních typů a jejich zastoupení; k tomu se využívají údaje z oblastních plánů rozvoje lesa (§ 23 lesního zákona),

c) zhodnocení stavu lesa a dosavadního hospodaření,

d) údaje vycházející z oblastního plánu rozvoje lesů, zejména přehled vyhlášených kategorií lesů a omezení z toho plynoucích,

e) definování hospodářských cílů vlastníka lesů a stanovení hospodářského záměru na období platnosti plánu,

f) rámcové směrnice hospodaření pro zastoupené hospodářské soubory, vycházející z hospodářského záměru vlastníka lesa, základních hospodářských doporučení dle hospodářských souborů, z rámcového vymezení hospodářských souborů a z oblastních plánů rozvoje lesa; rámcové směrnice obsahují základní hospodářská doporučení, údaje o počátku obnovy, doporučených způsobech obnovy a výchovy a dobu zajištění kultur,

g) výše a zdůvodnění závazných ustanovení plánu,

h) závěrečné tabulky souhrnných údajů plánu ve struktuře dat uvedených v příloze č. 1 této vyhlášky,

i) technickou zprávu s údaji o metodickém postupu zpracování plánu, pokud postup nevyplývá přímo z lesního zákona nebo z této vyhlášky,

j) přílohy, které tvoří kopie protokolů, rozhodnutí (např. o kategorizaci lesů) a zápisů z jednání vztahujících se k vyhotovení plánu.

Hospodářská kniha podle § 4 vyhlášky č. 84/1996

Hospodářská kniha obsahuje

a) údaje o stavu lesa,

b) návrh hospodářských opatření,

c) plochovou tabulku.

Údaje o stavu lesa se zjišťují a uvádějí pro nejnižší jednotku prostorového rozdělení lesa (porost, porostní skupina, etáž), přičemž

a) každý porost má alespoň jednu porostní skupinu,

b) každá porostní skupina má alespoň jednu etáž.

Z údajů o stavu lesa se pro:

a) porosty uvádí příslušná přírodní lesní oblast, kategorie lesa, pásmo ohrožení lesa imisemi; pokud jsou tyto údaje pro více jednotek prostorového rozdělení lesa totožné, lze je uvést pouze pro nejvyšší společnou jednotku,

b) porostní skupinu uvádí její plocha nebo výměra a lesní typ,

c) etáže uvádí plocha etáže, hospodářský soubor (dále jen "soubor"), věk a zakmenění,

d) dřeviny uvádí jejich taxační veličiny, kterými jsou zastoupení, střední výšky, střední tloušťky, bonity, zásoby a genetická klasifikace u porostů uznaných a u porostů geneticky nevhodných.

Plán hospodářských opatření pro nejnižší jednotky prostorového rozdělení lesa musí obsahovat

a) výši a umístění mýtních těžeb na celcích s výměrou lesů hospodářských a lesů zvláštního určení menší než 50 ha, v lesích ochranných, v lesích prvních zón národních parků, prvních zón chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací a přírodních rezervací,

b) minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu,

c) plochu naléhavých a opakovaných výchovných zásahů v porostech do 40 let věku pro lesy ve vlastnictví státu a lesy ve vlastnictví obcí.

Mezi doporučené údaje plánu hospodářských opatření pro nejnižší jednotky prostorového rozdělení lesa náleží:

a) plocha a výše výchovných těžeb, plocha prořezávek a potřeba zalesnění v ploše a dřevinách; pro lesy neuvedené v odstavci 4 písm. a) také doporučená výše a umístění mýtních těžeb,

b) v případě lesů zvláštního určení účelová opatření.

Plochová tabulka sestává z výčtu parcelních čísel všech pozemků určených k plnění funkcí lesa pojatých do plánu, s uvedením výměr parcel, dále z výčtu porostní půdy dle porostů a vyšších jednotek, bezlesí a jiných pozemků s jejich označením. Údaje jsou členěny dle katastrálních území a dle kategorií lesů.

Hospodářská kniha může mít vymezen prostor umožňující přehledné vedení údajů o provedených hospodářských opatřeních.

Lesnické mapy podle § 7 vyhlášky č. 84/1996

(1) Součástí lesnických map je prostorové rozdělení lesa.

(2) Závazným výchozím mapovým podkladem pro tvorbu lesnických map je katastrální mapa nebo Státní mapa 1 : 5 000 - odvozená. Lesnické mapy se zpracovávají a zobrazují v geodetickém referenčním systému Jednotné trigonometrické sítě katastrální (S-JTSK). Při zobrazení vyšších jednotek prostorového rozdělení lesa, kterými jsou oddělení, dílec (§ 6 vyhlášky č. 84/1996) se pracuje s geodetickou přesností $0,0004 \times M$ [m], kde M je měřítko mapy. Pro tvorbu lesnických map se použijí mapové značky podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 84/1996. Ve vojenských újezdech⁶⁾ je podkladem pozemková mapa vojenských újezdů. Při zobrazení lesních částí mimo situaci, je součástí lesnické mapy celkový situační náčrt.

(3) Lesnickými mapami jsou mapa obrysová, porostní, typologická, těžební nebo těžebně technologická, které se vyhotovují zpravidla v měřítku 1 : 10 000 nebo větším (podrobnějším) a ostatní účelové lesnické mapy, např. organizační, dopravní, mapa dlouhodobých opatření ochrany lesa atd. Na lesnických mapách, které jsou náležitostí plánů, je vždy uvedeno měřítko mapy a přehled mapových značek.

(4) Povinnou náležitostí plánu je lesnická mapa v měřítku alespoň 1 : 10 000, zahrnující všechny vylišené jednotky prostorového rozdělení lesa, pro které je provedeno zjištění stavu lesa.

Veškerá porostní půda na celku musí být zařazena do jednotek prostorového rozdělení lesa; bezlesí a jiné pozemky [§ 3 odst. 1 písm. b) lesního zákona] jsou v plánech označeny samostatnými číselnými řadami podle § 6 vyhlášky č. 84/1996

Jednotky prostorového rozdělení lesa jsou vytvářeny tak, aby byla

a) usnadněna orientace v lese,

b) umožněna jednoznačná identifikace částí lesa při plánovacích, hospodářských, evidenčních a kontrolních činnostech.

Jednotkami prostorového rozdělení lesa jsou: oddělení, dílec, porost, porostní skupina a etáž, přičemž porost je základní jednotkou tohoto rozdělení, která musí být vždy vylišena.

Oddělení jsou nejvyššími jednotkami prostorového rozdělení lesa. Jejich výměra nepřesahuje 150 ha a označují se arabskými čísly.

Dílce se vytvářejí na základě podobnosti přírodních a hospodářských podmínek s cílem postupného dosažení jednotného způsobu hospodaření. Výměra dílce nepřesahuje 30 ha. Dílce se označují velkými písmeny.

Porosty se vymezují jako plošně souvislé části lesa, odlišující se od sebe druhovou, věkovou či prostorovou skladbou, kategorií lesů nebo vyžadující odlišné hospodaření. Výměra porostů neklesá pod 0,20 ha, nejedná-li se o les ve vlastnictví různých subjektů. Porosty se označují malými písmeny.

Porostní skupiny se vylíší pro části porostů, u nichž se v důsledku vývoje mění hranice, a pro plošně málo významné části lesa nevylišené jako porost.

Etáže se vylíší k vyjádření vertikálního členění porostů a porostních skupin, významného pro zjištění stavu lesa a pro plán hospodářských opatření.

Jako skupiny nebo etáže se vylíší části lesa o výměře nad 0,04 ha.

Při vylísování jednotek prostorového rozdělení lesa se respektují hranice katastrálních území na úrovni hranic porostů nebo porostních skupin.

Hranice oddělení a dílců se navrhuje po zřetelných liniích v terénu. Tam, kde mohou vzniknout pochybnosti o průběhu těchto hranic, zpracovatel plánu zřetelně označí jejich průběh v terénu na lomových bodech a v případě potřeby i mezi nimi.

§ 7

Podrobnosti o údajích obsažených ve zjištění stavu lesa podle § 7 vyhlášky č. 84/1996

Pro potřeby zpracování náležitostí plánů a osnov a odvození jejich závazných ustanovení se užívají následující údaje:

a) plocha, kterou se rozumí číselný údaj o velikosti části lesa zjištěný měřením; plochu etáží lze stanovit též odhadem, uvádí se s přesností na setiny ha,

b) výměra, kterou se rozumí číselný údaj o velikosti části lesa zjištěný na podkladě katastru nemovitostí; údaj výměry lze pro účel této vyhlášky nahradit plochou pouze v případech, kdy rozdíl mezi zjištěným stavem a údajem katastru nemovitostí překračuje mez stanovenou podle vzorce $\delta P = 5 \cdot (0,001 P + 0,5 \sqrt{P})$, kde P je výměra v m²; výměra se uvádí zaokrouhlená na setiny ha,

c) věk porostu, porostní skupiny či etáže (dále jen "věk"), kterým se rozumí číselný údaj o stáří porostu. U porostů uměle založených se věk počítá od založení porostu, věk sazenic se neuvažuje. U porostů z přirozené obnovy se věk nárostů stanoví odhadem. U různověkových porostů se pro jednotku zjištění stavu lesa uvádí střední věk jako plošně vážený průměr částí různého věku,

d) věkový stupeň, kterým se rozumí soubor jednotek zjišťování stavu lesa (dále jen "porost") spadajících do téhož desetiletého věkového intervalu. Rozlišuje se holina a dále jednotlivé věkové stupně počínající vždy prvním rokem v dané desítce. První věkový stupeň zahrnuje porosty od 1 do 10 let věku atd. V případě potřeby lze věkové stupně dále členit. Pro sumarizaci dat plánu se však používá členění věkových stupňů po deseti letech a nejvýše 17 věkových stupňů. Nejstarší věkový stupeň zahrnuje všechny porosty staré 161 let a více,

e) věková třída, kterou se rozumí soubor porostů spadajících do téhož dvacetiletého věkového intervalu. Rozlišuje se holina a dále jednotlivé věkové třídy počínající vždy prvním rokem věku porostu v dané dvacítky. První věková třída zahrnuje porosty od 1 do 20 let věku atd.,

f) zakmenění, kterým se rozumí desetinasobek poměru redukované a skutečné plochy zaokrouhlený na celé číslo. Redukovaná plocha je součtem podílů skutečné a tabulkové zásoby dřevin hlavního porostu na skutečné ploše. Redukovanou plochu lze odvodit obdobně i dle výčetní kruhové základny dřevin. Hodnota zakmenění 10 odpovídá plné tabulkové zásobě nebo kruhové základně taxačních nebo růstových tabulek schválených Ministerstvem zemědělství (dále jen "taxační tabulky"), uvedenými v příloze č. 3, která je součástí vyhlášky č. 84/1996,

g) zastoupení dřevin, které udává procentický podíl redukovaných ploch jednotlivých dřevin hlavního porostu v šetřené jednotce. Udává se zpravidla v desítkách procent nebo podrobněji. Dřeviny se zastoupením nižším než dolní vyčíslená hranice se vedou jako vtroušené. Seznam lesních dřevin s jejich zkratkami a číselnými kódy je v příloze č. 4 vyhlášky č.84/1996,

h) střední porostní výška, která se pro každou zastoupenou dřevinu v šetřené jednotce uvádí v celých metrech,

i) střední výčetní tloušťka se uvádí u každé zastoupené dřeviny v šetřené jednotce jako tloušťka středního kmene hlavního porostu měřená 1,3 m nad terénem u kmenů, u nichž je tato tloušťka větší než 7 cm s kůrou, tj. hroubí,

j) bonita se pro dřeviny odvozuje ze střední porostní výšky hlavního porostu dle schválených taxačních tabulek,

k) porostní zásoby se uvádějí s přesností na celé m³ v objemu bez kůry pro hlavní porost, započítávají se kmeny jejichž výčetní tloušťka je větší než 7 cm s kůrou. Zjišťuje se zpravidla pro porosty starší než 80 let měřením, pro porosty mladší měřením nebo odhadem s použitím taxačních tabulek,

l) koeficient pro přepočítání objemu hmoty s kůrou na objem hmoty bez kůry je pro jehličnaté dřeviny 0,90909 a pro listnaté dřeviny 0,86956.

Odvození závazného ustanovení maximální celkové výše těžeb podle § 8 vyhlášky č. 84/1996

Výše mýtní těžby se pro kategorii lesů hospodářských a lesů zvláštního určení (s výjimkou případů uvedených v odstavci 12) obhospodařovaných hospodářským způsobem podrostním, násečným a holosečným stanoví na základě těchto ukazatelů:

- a)** těžební procento,
- b)** normální paseka.

Hodnota obou ukazatelů se vyjadřuje v m³ hroubí bez kůry.

Pro výpočet těžebních ukazatelů se použije údaj obmýtlí, obnovní doby a počátku obnovy z rámcových směrnic hospodaření.

Těžební procento pro desetiletou platnost plánu se stanoví

a) pro jednotlivé hospodářské soubory nebo sdružené hospodářské soubory se shodným obmýtlím a obnovní dobou, přitom se použijí dílčí těžební procenta v jednotlivých věkových stupních dle přílohy č. 5 vyhlášky č. 84/1996,

b) jako ukazatel těžby mýtní pro hospodářský soubor nebo sdružené hospodářské soubory a vypočte se podle vztahu č. 1 uvedeného v příloze č. 5 vyhlášky č. 84/1996,

c) jako ukazatel výše mýtní těžby dle dílčích těžebních procent pro daný plán a je sumou těžeb mýtních vypočtených dle těchto procent pro všechny hospodářské soubory na celku. Při jiné, než desetileté platnosti plánu se ukazatel mýtní těžby přepočte na dobu platnosti plánu.

(4) Normální paseka na dobu platnosti plánu se stanoví z celkové výměry porostní půdy a z průměrného obmýtlí celku ze vztahu č. 2 uvedeného v příloze č. 5 vyhlášky č. 84/1996.

(5) Při výměře lesů hospodářských a lesů zvláštního určení na zařizované jednotce menší než 50 ha se mýtní těžba stanoví v souladu s rámcovými směrnici hospodaření [§ 3 písm. F vyhlášky č. 84/1996] dle potřeb a možností porostů.

(6) Při větší výměře, než je uvedeno v odstavci 5, nesmí výše mýtní těžby navržená plánem překročit rozmezí limitované $\pm 10 \%$ od ukazatele těžební procento. Obsahuje mimo těžeb umístěných do porostů i těžby neumístěné.

(7) Při výměře větší než 500 ha lesa nesmí výše těžby mýtní navržená plánem překročit rozmezí $\pm 20 \%$ od ukazatele "normální paseka". Nelze-li při dodržení ustanovení odstavce 6 tuto podmínku splnit, bude při nedostatku mýtních porostů navržená těžba na horní hranici rozmezí pro ukazatel dílčí "těžební procento", při nadbytku mýtních porostů na jeho spodní hranici.

(8) Výše předmýtní těžby se stanoví jako součet předmýtních těžeb v jednotlivých porostech.

(9) V případě, že výše předmýtních těžeb není v porostech při vyhotovení plánu navržena, odvodí se pro celý zařizovaný majetek v hospodářských souborech ze zásob jednotlivých dřevin, probírkových intenzit (procent) a průměrného zakmenění ve věkových stupních. Probírkové intenzity jsou uvedeny v příloze č. 5 této vyhlášky.

(10) Těžbu předmýtní stanovenou podle odstavců 8 a 9 lze zvýšit o očekávaný podíl těžby nahodilé, nejvýše však o 20 %.

(11) V lesích ochranných se výše těžby stanoví jako součet těžeb umístěných v jednotlivých porostech tak, aby bylo zajištěno trvalé plnění všech jejich funkcí.

(12) V lesích prvních zón národních parků a prvních zón chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací a přírodních rezervací je pro určení výše těžby rozhodující schválený plán péče pro tato území.⁸⁾

(13) Pro lesy obhospodařované hospodářským způsobem výběrným se stanoví ukazatel celkové výše těžeb (těžba mýtní a předmýtní se nerozlišuje) pomocí celkového běžného přírůstu, na základě vztahu č. 3 a č. 4 uvedeného v příloze č. 5 této vyhlášky. Celkovým běžným přírůstem se pro účely této vyhlášky rozumí celková objemová produkce hroubí sledované části lesa za určité období. Slouží k posouzení aktuální produkce dřeva.

(14) Celková maximální výše těžby se v rámci zpracovávaného plánu stanoví jako součet všech těžeb stanovených podle předchozích odstavců.

Minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku podle § 9

vyhlášky č. 84/1996

(1) Minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku (dále jen "minimální rozsah výchovy") je součtem ploch porostních skupin do 40 let věku, ve kterých byly během venkovního šetření při zpracování plánu umístěny naléhavé a opakované výchovné zásahy.

(2) Při stanovení minimálního rozsahu výchovy se za naléhavé považují výchovné zásahy, které jsou neodkladné z důvodů zvýšení odolnosti porostů a úpravy jejich druhové skladby (§ 31 odst. 1 lesního zákona).

Minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu podle § 10

vyhlášky č. 84/1996

(1) Minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin se jako závazné ustanovení plánu stanoví pro všechny porosty (porostní skupiny, etáže) starší 80 let a porostní skupiny mladší, pokud do nich plán umísťuje obnovu nebo tam obnovu připouští.

(2) Při stanovení podílu melioračních a zpevňujících dřevin se vychází z ustanovení zvláštních předpisů⁹⁾ s přihlédnutím k porostnímu typu, aktuálnímu stavu porostní skupiny (etáže) a fázi rozpracovanosti obnovy, přitom se přihlédne k zastoupení melioračních a zpevňujících dřevin

v již obnovených částech porostu. Důvodem ke snižování podílu melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu nejsou škody působené zvěří.

(3) Pro holiny vzniklé v důsledku nahodilých těžeb, které svojí šíří nebo velikostí přesahují velikost seče doporučenou rámcovými směrnici pro příslušný hospodářský soubor, je v rámcových směrnici stanoven podíl melioračních a zpevňujících dřevin přiměřeně snížený. Plochy vzniklé z nahodilých těžeb menší než 0,08 ha, pokud neodpovídají systému obnovy podle rámcových směrnic hospodaření, se při stanovení podílu melioračních a zpevňujících dřevin neuvažují.

(4) Pro posouzení navrženého podílu melioračních a zpevňujících dřevin v jednotlivých porostech je součástí podkladů pro schvalování plánu seznam jednotek prostorového rozdělení lesa, ve kterých nebyl dosažen podíl melioračních a zpevňujících dřevin uvedený ve zvláštních předpisech.⁸⁾

Schvalování plánu podle § 11 vyhlášky č. 84/1996

(1) V případech, hrozí-li střet zájmů oprávněných osob, se koná základní šetření, v jehož rámci mohou právnické a fyzické osoby a orgány státní správy uplatnit své připomínky a požadavky na zpracování plánu.¹⁰⁾ V rámci základního šetření mohou být předběžně navrhovány a odsouhlasovány výjimky podle § 31 odst. 2 a § 33 odst. 4 lesního zákona a rámcové směrnice hospodaření.

(2) Při závěrečném šetření schvalující orgán státní správy lesů prověří v lesních porostech jakým způsobem se zpracovatel plánu ve schvalovaném plánu vyrovnal s oprávněnými požadavky dotčených orgánů a osob, prověří správnost zjištění stavu lesa a zejména způsob a správnost odvození závazných ustanovení plánu.

(3) K závěrečnému šetření musí být přizván vlastník lesa, zpracovatel plánu a dotčené orgány a právnické a fyzické osoby.

(4) Plány se schvalují s platností k 1. lednu stanoveného roku. V období do schválení plánu se vlastník lesa řídí návrhem plánu, to se však nevztahuje na hospodářská opatření podléhající výjimce podle § 31 odst. 2 a § 33 odst. 4 lesního zákona.

(5) V rozhodnutí o schválení plánu uvede orgán státní správy lesů závazná ustanovení plánu podle § 24 odst. 2 a povolení výjimek podle § 31 odst. 2 a § 33 odst. 4 lesního zákona, dále uvede, jakým způsobem se schválený plán vypořádal s oprávněnými požadavky dotčených orgánů a právnických a fyzických osob.

Změny plánu podle § 12 vyhlášky č. 84/1996

(1) Změnou plánu je provedení změn závazných a doporučujících ustanovení plánu.

(2) Pro postup projednávání a schvalování změn plánu se použijí ustanovení o schvalování plánu (§ 11).

LESNÍ HOSPODÁŘSKÉ OSNOVY

Zadávání osnov podle § 13 vyhlášky č. 84/1996

(1) Zpracování osnov zadává místně příslušný orgán státní správy lesů (dále jen "zadavatel") pro ucelená území (dále jen "zařizovací obvody") tak, aby osnova zahrnovala v tomto území všechny lesy, pro které se osnova zpracovává (§ 25 odst. 1 lesního zákona).

(2) Zařizovací obvod zahrnuje zpravidla několik katastrálních území. Hranice zařizovacího obvodu respektuje hranice katastrálních území. V odůvodněných případech se lze od této

hranice odchýlit, avšak ke stanovení takové hranice se využijí v terénu dobře identifikovatelné linie a respektují se hranice pozemků.

(3) Záměr zadat zpracování osnovy, včetně vymezení zařizovacího obvodu, vyhlásí zadavatel v dostatečném předstihu, nejméně však 18 měsíců před počátkem její platnosti. Současně stanoví termín pro uplatnění záměrů a požadavků vlastníků lesa.

(4) Nejpozději 12 měsíců před počátkem platnosti osnovy musí být zpracování osnovy zadáno zpracovateli osnovy. Součástí zadání je i předání podkladových materiálů zpracovateli osnovy.

(5) Podkladové materiály pro zpracování osnovy jsou:

- a) katastrální mapa,
- b) výpis z katastru nemovitostí,
- c) identifikace pozemků určených k plnění funkcí lesa,
- d) obrysová nebo porostní mapa,
- e) typologická mapa,
- f) hospodářská kniha,
- g) oblastní plán rozvoje lesů.

Zpracování osnov podle § 14 vyhlášky č. 84/1996

(1) Lesy na území zařizovacího obvodu se dělí na oddělení, dílce, porosty, případně se vylíší porostní skupiny a etáže. Pro návrh jednotek prostorového rozdělení lesa se přiměřeně využívají ustanovení § 6 odst. 1 až 11 této vyhlášky.

(2) V terénu identifikovatelné hranice lesních pozemků jednotlivých vlastníků lesů tvoří nejméně hranici porostu.

(3) Nejsou-li hranice majetku jednotlivých vlastníků lesů v terénu identifikovatelné, lze takové majetky sdružit v rámci tzv. souhrnného porostu. Vlastnické hranice se přenesou do lesnické mapy podle katastrální mapy jako hranice porostů. Popis stavu lesa a návrh hospodářských opatření pro tyto porosty bude odvozen jako plošný podíl majetkových částí souhrnného porostu.

(4) Při vyhotovování osnov zpracovatel přihlíží ke včas uplatněným hospodářským záměrům a požadavkům vlastníků lesa a dalších subjektů, pokud se jich zpracování osnov a navržené hospodaření v lese dotýká.

(5) Nezbytnou podmínkou zpracování osnov je provedené terénní šetření. Jeho součástí je i typologické domapování nově zalesněných ploch.

(6) Platnost osnov a jejich změn je vždy k 1. lednu kalendářního roku.

(7) Zpracovatel osnov předá zadavateli osnovu nejpozději do 30. června prvního roku její platnosti.

Náležitosti osnov podle § 15 vyhlášky č. 84/1996

(1) Osnova obsahuje:

- a) všeobecnou část,
- b) podrobné údaje pro porosty, porostní skupiny či etáže a dřeviny,
- c) plochovou tabulku,
- d) lesnickou mapu,

e) vlastnické separáty.

(2) Všeobecná část zahrnuje:

a) vymezení území, pro které je osnova zpracována, včetně schematického grafického zobrazení a označení navazujících plánů a osnov,

b) údaj o zpracovateli osnovy a údaj o časové platnosti osnovy,

c) výčet veřejných zájmů v oblasti zpracování osnovy ve vazbě na hospodaření (využijí se zejména údaje z oblastního plánu rozvoje lesů),

d) rámcové směrnice hospodaření pro hospodářské soubory na daném území,

e) tabulku souhrnných údajů za osnovu ve struktuře dat uvedených v příloze č. 1 této vyhlášky.

(3) Podrobné údaje pro porosty, porostní skupiny či etáže a dřeviny zahrnují identifikaci vlastníka lesa, přírodní lesní oblast, kategorii lesa, pásmo ohrožení lesa imisemi, katastrální území, výměru, případně plochu porostní půdy, lesní typ a hospodářský soubor, věk a zakmenění, genetickou klasifikaci, taxační veličiny, údaje o porostních zásobách dle dřevin a za jednotky zjištění stavu lesa a navrhovaná hospodářská opatření, včetně podílu melioračních a zpevňujících dřevin a údajů o rozsahu naléhavé výchovy v porostech do 40 let věku. V lesích ochranných a v lesích zvláštního určení dále uvádí účelová opatření podle zvláštních předpisů.¹¹⁾ Pro způsob zjišťování a použití technických jednotek platí přiměřeně ustanovení o plánu. Podrobné údaje jsou zpracovány v písemné i digitální formě.

(4) Plochová tabulka sestává z výčtu parcel pozemků určených k plnění funkcí lesa pojatých do osnovy, s uvedením jejich výměry, dále z výčtu porostní půdy s uvedením jednotky prostorového rozdělení lesa od úrovně porostů výše, dále bezlesí a jiné pozemky s jejich označením a uvedením účelu využití. Údaje jsou členěny dle katastrálních území, vlastníků lesů a kategorií lesů.

(5) Lesnická mapa se vyhotovuje v analogové a digitální formě v měřítku 1 : 10 000 či větším (podrobnějším) s mapovými značkami podle přílohy č. 2 této vyhlášky. Obsahuje vždy údaj o měřítku mapy, zákres a označení jednotek prostorového rozdělení lesa až na úroveň jednotek, pro které se zjišťuje stav lesa, číselné označení bezlesí a zákres doporučené těžby obnovní.

Způsob odvození závazných ustanovení osnov podle § 16 vyhlášky č. 84/1996

(1) Nepřekročitelná celková výše těžeb se stanoví s přihlédnutím k očekávanému podílu nahodilých těžeb, jako suma všech plánovaných těžeb na lesních pozemcích vlastníka.

(2) Minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin je uveden procenticky u všech porostů (porostních skupin, etáží) starších 80 let a u všech mladších, do nichž osnova plánuje nebo v nichž připouští obnovu; nevztahuje se na lesy vlastníků s výměrou lesa do 3 ha.

Předávání osnov vlastníkům lesů podle § 17 vyhlášky č. 84/1996

(1) Orgán státní správy lesů, který zpracování osnovy zadal, oznámí veřejnou vyhláškou lhůtu a místo, kde vlastník lesa obdrží osnovu týkající se jeho lesa (§ 25 odst. 4 lesního zákona). Oznámení veřejnou vyhláškou se provede tak, že se oznámení vyvěsí po dobu 15 dnů způsobem v místě obvyklým.

(2) Osnovu obdrží odborný lesní hospodář pověřený orgánem státní správy lesů dle § 37 odst. 6 lesního zákona.

Změny osnov podle § 18 vyhlášky č. 84/1996

(1) Změny osnov lze zpracovat, změní-li se výrazně podmínky, za kterých byla osnova vyhotovena (zejména výrazné změny zdravotního stavu lesa a nastalé kalamity, kategorizace lesů, rozsáhlé změny majetkových poměrů v lesích apod.).

(2) Záměr zadat zpracování změn osnov vyhlásí zadavatel v dostatečném předstihu, přitom uvede důvody pro zpracování změn osnovy a stanoví části osnovy, kterých se budou změny týkat. Současně stanoví termín pro uplatnění záměrů a požadavků vlastníků lesů.

(3) Na změny částí osnov týkající se jednotlivých majetků vyvolané vznikem nahodilých těžeb (§ 33 odst. 2 lesního zákona) se nevztahuje ustanovení odstavce 2. Orgán státní správy lesů jejich zpracování zadá nebo provede změnu závazného ustanovení osnovy na základě žádosti vlastníka lesa a po prověření oprávněnosti jeho požadavku.

7. Orgány státní správy lesů vykonávající dozor nad dodržováním lesního zákona a prostředky, které mohou použít k nápravě nedostatků

7.1. Orgány státní správy lesů

Na dodržování lesního zákona dohlíží na základě zmocnění v § 51 odst. 1 lesního zákona všechny stupně státní správy lesů (viz § 47 až 49 lesního zákona), lesní stráž (viz § 28 až § 39a lesního zákona), Ministerstvo životního prostředí (viz § 50 lesního zákona) a ČIŽP (viz zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa).

7.1.1. Obecný model

Obecný model státní správy lesů je třístupňový

1. 205 obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (kompetence § 48 lesního zákona)
2. 13 krajských úřadů (kompetence § 48a lesního zákona)
3. Ministerstvo zemědělství (kompetence § 49 lesního zákona)

7.1.2. Vojenské lesy

Státní správu lesů ve vojenských lesích, které jsou v působnosti Ministerstva obrany, vykonává v rozsahu kompetencí obecního úřadu obce s rozšířenou působností a krajského úřadu Vojenský lesní úřad (viz § 47 odst. 2 lesního zákona). Ústředním orgánem je Ministerstvo zemědělství (viz § 49 odst. 1 lesního zákona).

7.1.3. Území národních parků

V lesích národních parků a jejich ochranných pásmech vykonávají kompetence prvního stupně obecní úřady obcí s rozšířenou působností (kompetence § 48 lesního zákona).

V lesích národních parků a jejich ochranných pásmech vykonává kompetence krajského úřadu a ministerstva Ministerstvo životního prostředí (viz § 49 odst. 4 lesního zákona).

7.1.4. Hlavní město Praha

Magistrát hlavního města Prahy (viz § 81 odst. 3 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze) vykonává kompetence prvního a druhého stupně (kompetence § 48 a § 48a lesního zákona), s výjimkou rozhodování o uložení pokuty za přestupky fyzické osoby podle § 53 odst. 1 písm. n) a přestupek fyzické, právnické nebo podnikající fyzické osoby podle § 54

odst. 1 písm. b) lesního zákona (viz bod 147. obecně závazné vyhlášky č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy, kterou se vydává Statut hlavního města Prahy). Ústředním orgánem je Ministerstvo zemědělství viz § 49 odst. 1 lesního zákona).

7.1.5. Lesní stráž

Lesní stráž je správním orgánem svého druhu (*sui generis*), která zajišťuje ochrannou službu v lesích – dozírá na dodržování lesního zákona při obecném užívání lesů občany. Její pravomoci

a postavení jsou zakotveny v § 38 až § 39a lesního zákona. Lesní stráž je při své činnosti povinna prokázat se průkazem lesní stráže a nosit služební odznak viz § 39 odst. 1 písm. a) lesního zákona.

7.2. Prostředky k nápravě

7.2.1. Opatření

Orgán státní správy lesů

Jsou oprávněny ukládat opatření k nápravě podle:

- § 32 odst. 3 opatření k ochraně lesa, zejména zpracování nahodilé těžby ve stanoveném rozsahu a termínu,
- § 51 odst. 1 opatření k odstranění zjištěných nedostatků popřípadě ke zlepšení stavu lesa;

V obou dvou případech se opatření ukládá správním rozhodnutím, nebo v případě opatření podle § 32 odst. 3 lesního zákona formou opatření obecné povahy (viz § 174 a násl. správního řádu).

7.2.2. Sankce

Obecní úřady mohou ukládat pokuty v přestupkovém řízení podle § 53 a § 54 lesního zákona.

Podle § 53 fyzickým osobám do výše 100 tisíc Kč, podle § 54 fyzické, právnické nebo podnikající fyzické osobě do výše 1 miliónu Kč.

Poruší-li osoby uvedené v § 54 v době jednoho roku od nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty znovu tutéž povinnost, za jejíž porušení jim již byla uložena pokuta podle lesního zákona, lze uložit další pokutu až do výše dvojnásobku částky stanovené lesním zákonem.

Pozn.:

Kompetence projednat příkazem přestupky na místě zmocňuje lesní stráž k uložení pokuty (viz § 91 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich). Pokutu lze uložit za podmínku, že obviněný nebo osoba jednající za obviněného, který je právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, souhlasí se zjištěným stavem věci, s právní kvalifikací skutku, s uložení pokuty a její výší a s vydáním příkazového bloku. Příkazem na místě lze uložit pokutu nejvýše 10 000 Kč. Mladistvému obviněnému lze příkazem na místě uložit pokutu nejvýše 2 500 Kč; to neplatí, je-li mladistvý podnikající fyzickou osobou.

8. Tři hlavní ekonomické nástroje určené k podpoře vlastníků lesů z národních zdrojů, které jsou zakotveny v zákoně č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon).

8.1 Finanční povinnosti státu vyplývající z lesního zákona

Finanční náklady na některá opatření zajišťující funkce lesa mnohdy přesahují náklady vlastníků na běžné hospodaření v lesích. Ve jmenovitých případech má proto vlastník lesa

podle lesního zákona nárok na poskytnutí finančních prostředků na výkony a opatření, které hradí stát. Nároky vlastníci lesů uplatňují u místně příslušných obecních úřadů obcí s rozšířenou působností.

- **částečná úhrada nákladů na výsadbu minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin** je hrazena podle § 24 odst. 2 lesního zákona. Prováděcím právním předpisem je vyhláška č. 80/1996 o pravidlech poskytování podpory na výsadbu minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin a o poskytování náhrad zvýšených nákladů. Podpora vlastníku lesa je touto vyhláškou stanovena na výši 5000 Kč na 1 ha lesního porostu vysazeného melioračními a zpevňujícími dřevinami.
- **úhrada nákladů na zpracování lesních hospodářských osnov** je hrazena podle § 26 odst. 2 lesního zákona. Jedná se o 100% úhradu nákladů na vyhotovení osnov podle náležitostí, které jsou stanoveny § 15 vyhlášky č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování. Pro stanovení administrativních postupů orgánů státní správy lesů a organizačních složek Ministerstva zemědělství byla ministerstvem vydána Metodika pro zadávání, přebírání a kontrolu lesních hospodářských osnov č.j. 73333/2017-MZE-16221.
- **úhrada nákladů na opatření meliorací a hrazení bystřin v lesích** prováděná z rozhodnutí orgánu státní správy lesů ve veřejném zájmu je hrazena podle 35 odst. 1 lesního zákona. Právní předpis stanovující podrobnosti náležitostí této úhrady není ministerstvem vydán. Ministerstvo zemědělství připravuje metodiku.
- **úhrada nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát** je hrazena podle § 37 odst. 7 lesního zákona. Právním předpisem lesního zákona k této úhradě je Vyhláška č. 423/2011 Sb., o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát. Sazba stanovená touto vyhláškou činí 1,60 Kč na hektar a den.

Pro účel stanovení postupu administrace těchto náhrad Ministerstvo zemědělství vydalo **Směrnici Ministerstva zemědělství č.j. 26191/2016-MZE-16221 o postupu obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a krajských úřadů při poskytování náhrad podle zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.**

8.2 Služby, kterými stát podporuje hospodaření v lesích (služby vlastníkům lesů)

Stát pomáhá zlepšovat úroveň hospodaření v lesích a zabezpečovat ochranu lesů před škodlivými činiteli vlastníkům lesa prostřednictvím bezplatně poskytovaných a zajišťovaných služeb. Tyto služby vlastníkům lesů jsou poskytovány na základě § 46 odst. 2 – 4 a § 48a odst. 2 písm. i) lesního zákona. Jedná se o následující služby:

- zajištění velkoplošné ochrany lesů proti hmyzím škůdcům,
- zajištění velkoplošné chemické meliorace a hnojení lesů,
- zajištění prevence a ochrany lesů před požáry,
- zajištění hubení komárů na pozemcích určených k plnění funkcí lesa v místech, kde orgány hygienické služby potvrdí jejich hrozící kalamitní výskyt,
- zajištění monitoringu a prognózování výskytu a vývoje škodlivých činitelů,
- zajištění poradenské činnosti a zvyšování odborné úrovně vlastníků lesů a odborných lesních hospodářů.

8.3 Finanční příspěvky na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti poskytované ze státního rozpočtu

Finanční příspěvky na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti jsou poskytovány na základě § 46 lesního zákona odst. 1 a dále jsou v souladu s § 46 odst. 9 podrobněji stanoveny v **nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, ve znění pozdějších předpisů.** Tyto příspěvky jsou poskytovány osobám s právy a povinnostmi vlastníka lesa a dále uživatelům honiteb, vlastníkům loveckých psů nebo vlastníkům umělých chovů loveckých dravců. Příspěvky, které jsou vypláceny z rozpočtu

Ministerstva zemědělství, administrují místně příslušné krajské úřady. Podání žádosti o příspěvek předchází povinné ohlášení žadatele o poskytnutí finančního příspěvku na daný rok. Další náležitosti včetně členění jsou zahrnuty v otázce č. 9.

9. Předpis určující bližší podmínky poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a hlavní okruhy finančních příspěvků určených pro hospodaření v lesích a rozpočtu Ministerstva zemědělství ČR.

Podpora hospodaření v lesích v podobě finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti je ze státního rozpočtu poskytována podle **nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, ve znění pozdějších předpisů.** Tento předpis zároveň stanovuje i způsob kontroly využití těchto příspěvků a vzory žádostí o poskytnutí finančního příspěvku. Celý dokument je dostupný na internetové adrese: **eagri.cz/prispevky.lesy**. Hlavní okruhy finančních příspěvků předepsaných tímto dokumentem jsou členěny následovně:

Část první: úvodní ustanovení: vymezuje resortní rozdělení administrace příspěvků, podle kterého Ministerstvo obrany přijímá, administruje a vyplácí žádosti o příspěvky části druhé tohoto nařízení (tzn. na příspěvky na hospodaření v lesích, viz členění dále) podané za lesní majetky rozkládajících se na pozemcích, které jsou objekty důležitými pro obranu státu (vojenské lesy), Ministerstvo životního prostředí přijímá, administruje a vyplácí žádosti o příspěvky části druhé i třetí tohoto nařízení (tzn. na příspěvky na vybrané myslivecké činnosti) podané za lesní majetky rozkládajících se na území národních parků a jejich ochranných pásem a místně příslušný Krajský úřad přijímá, administruje a Ministerstvo zemědělství vyplácí žádosti o příspěvky části druhé i třetí tohoto nařízení podané za ostatní lesní majetky (pozn. v případě vojenských lesů Ministerstvo zemědělství přijímá, administruje i vyplácí příspěvky části třetí tohoto nařízení). Dále tato část definuje žadatele a stanovuje nutnost podání tzv. ohlášení, které předchází podání žádosti.

Část druhá: Příspěvky na hospodaření v lesích (šedě podbarvené příspěvky nejsou hrazeny z rozpočtu Ministerstva zemědělství)

- Hlava I: Příspěvek na ekologické a k přírodě šetrné technologie při hospodaření v lese
- Hlava II: Příspěvek na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů do 40 let věku
- Hlava III: Příspěvek na zvyšování podílu melioračních a zpevňujících dřevin (poskytuje Ministerstvo životního prostředí pouze na lesy na území národních parků a jejich ochranných pásem)
- Hlava VI: Příspěvek na podporu sdružování vlastníků lesů a podporu hospodaření ve sdružených lesích vlastníků malých výměr (poskytuje Ministerstvo životního prostředí pouze na lesy na území národních parků a jejich ochranných pásem a Ministerstvo obrany pouze na lesy vojenské)
- Hlava VII: Příspěvek na vyhotovení lesních hospodářských plánů
- Hlava VIII: Příspěvek na ztížené hospodaření ve vojenských lesích (poskytuje Ministerstvo obrany pouze na lesy vojenské, které nejsou ve vlastnictví státu)
- Hlava IX: Příspěvek na ochranu lesa

Část třetí: Příspěvky na vybrané myslivecké činnosti

Hlava I: Finanční příspěvky poskytované uživatelům honiteb

- Příspěvek na zlepšování životního prostředí zvěře
- Příspěvek na podporu ohrožených druhů zvěře a zajíce polního
- Příspěvek na vybrané oborní chovy
- Příspěvek na použití dravců v ochraně rostlin
- Příspěvek na preventivní veterinárně léčebné akce a zdolávání nákaz v chovech zvěře
- Příspěvek na snižování početních stavů kormorána velkého
- Příspěvek na snižování početních stavů prasete divokého
- Příspěvek na ozeleňování krajiny včetně oplocování dřevin
- Příspěvek na chladicí zařízení pro ulovenou zvěř

Hlava II: Příspěvky poskytované vlastníkům loveckých psů a loveckých dravců

- Finanční příspěvek na chov a výcvik národních plemen loveckých psů
- Finanční příspěvek na chov a výcvik loveckých dravců

Část čtvrtá: Přechodná a závěrečná ustanovení.

10. Nařízení EU proti odlesňování (č.1115/2023)

Cílem nařízení proti odlesňování je minimalizace příspěvku EU k celosvětovému odlesňování a znehodnocování lesů.

Nařízení pokrývá vybrané produkty (uvedené v příloze I nařízení), které obsahují následujících sedm komodit, byly jimi krmeny nebo z nich byly vyrobeny: skot, kakao, káva, kaučuk, dřevo, palma olejná a sója. Pokud pro dané produkty není prostřednictvím prohlášení o náležité péči doloženo, že nepřispěly k odlesňování nebo znehodnocování lesa, není je možné uvést na trh v EU.

Nařízení stanovuje procenta kontrol, které musí členské státy provést. Tyto procenta se odvíjí od zařazení konkrétní země Evropskou komisí do jednoho ze tří stupňů rizika – nízkého, středního nebo vysokého.

Nařízení dále rozděluje subjekty, které obchodují s výše zmíněnými komoditami a produkty, na hospodářské subjekty a obchodníky.

- Hospodářský subjekt je každá fyzická nebo právnická osoba, která v rámci obchodní činnosti uvádí relevantní produkty na trh nebo je vyváží;
- obchodník pak každá osoba v dodavatelském řetězci jiná než hospodářský subjekt, která v rámci obchodní činnosti dodává relevantní produkty na trh Unie.

Obchodník, který není malým nebo středním podnikem, má dle nařízení stejné povinnosti jako hospodářský subjekt.

Nařízení stanovuje zákaz vstupu a dodávání na trh, případně vývozu, pro stanovené komodity a související výrobky, pokud kumulativně nesplňují podmínky:

1. nezpůsobují odlesňování;
2. byly vyprodukovány v souladu s příslušnými právními předpisy země produkce, jejichž rozsah byl významně rozšířen a
3. vztahuje se na ně prohlášení o náležité péči.

Výrazem „nezpůsobující odlesňování“ se ve smyslu nařízení proti odlesňování rozumí relevantní produkty spojené s komoditami, které byly vyprodukovány na půdě, na níž po 31. prosinci 2020 nedošlo k odlesňování. Pro dřevo a dřevěné výrobky bylo stanoveno stejné rozhodné období, avšak zde platí podmínka, že dřevo bylo vytěženo v lese, aniž by došlo ke znehodnocování lesů.

Současně je nařízením stanoven požadavek na určení geolokalizace všech pozemků, kde byly relevantní komodity vyprodukovány, přičemž u skotu se geolokalizace vztahuje „pouze“ ke všem zařízením, kde byl skot chován.

Hospodářské subjekty mají povinnost vést o všech daných produktech tzv. systém náležité péče.

Právní předpis:

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2023/1115, o dodávání na trh Unie a vývozu z Unie některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů a o zrušení nařízení (EU) č. 995/2010

11. Podmínky vzniku a zániku honitby, základní podmínky přiřčení honebních pozemků k honitbě

11.1 Podmínky vzniku a zániku honitby

11.1.1 Vznik honitby

Honitba vzniká nabytím právní moci rozhodnutí o uznání honitby. O uznání honitby rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Obecné zásady tvorby honiteb jsou zakotveny v § 17 a § 18 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o myslivosti“). Za honitbu lze uznat souvislé honební pozemky o výměře nejméně 500 ha, v případě obory nejméně 50 ha.

Uznáním honitby se dále zabývá § 39 zákona o myslivosti a podle jeho odstavce 3 se v rozhodnutí o uznání honitby se uvede:

- název honitby,
- držitel honitby,
- výměra honebních pozemků v členění podle druhů kultur,
- popis hranic,
- vyznačení obvodu honitby,
- výčet a výměry honebních pozemků přiřčených s uvedením jejich vlastníků a důvodů přiřčení,
- jakostní třídy honitby pro jednotlivé druhy zvěře navržené držitelem honitby a jejich minimální a normované stavy;

11.1.2 Zánik honitby

Důvody zániku honitby jsou výslovně (taxativně) zakotveny v § 31 odst. 6 zákona o myslivosti. Honitba zaniká:

- zrušením, sloučením nebo rozdělením honitby na žádost jejich držitelů a nabytím právní moci nových rozhodnutí o uznání honitby,
- zrušením honebního společenstva,
- poklesne-li výměra honitby pod minimální výměru v důsledku změny vlastnického práva k honebním pozemkům, zaniká honitba k 31. prosinci roku následujícího po roce, v němž k poklesu došlo,
- prohlásí-li orgán státní správy myslivosti v honitbě více než 10 % pozemků pod stanovenou minimální výměru za nehonební, zaniká honitba k 31. prosinci roku následujícího po roce, v němž k prohlášení došlo,
- rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti, není-li ohrazení obory funkční a nezjedná-li držitel honitby v přiměřené lhůtě stanovené orgánem státní správy myslivosti nápravu.

Pozn.:

Honitba nezaniká, pokud její výměra klesne o více než 10 % pod stanovenou minimální výměru 500 ha bez rozhodnutí SSM, např. zastavením honebních pozemků.

11.2 Základní podmínky přiřčení honebních pozemků k honitbě

Přiřčení honebních pozemků k honitbě je upraveno v § 30 zákona o myslivosti.

Základní podmínkou toho, aby mohl být honební pozemek přiřčen k honitbě, je, že netvoří (není součástí) vlastní, nebo společenstevní honitbu.

Pozemky se přiřčují zpravidla k honitbě, která má s těmito pozemky nejdelší společnou hranici. Výjimkou je situace, kdy zásady řádného mysliveckého hospodaření vyžadují jejich jiné přiřčení (např. situace, kdy by vzniklý tvar honitby odporoval hlavním zásadám tvorby honiteb v § 17 zákona o myslivosti).

O přiřčení rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností formou správního rozhodnutí.

12. Pojem zvěře podle zákona o myslivosti, kontrola ulovené zvěře, povinnosti uživatele honitby a vlastníka, popř. nájemce honebního pozemku ve vztahu ke škodám zvěří a ke škodám na zvěři

12.1. Pojem zvěře

Zvěř je obnovitelné přírodní bohatství představované populacemi druhů volně žijících živočichů vyjmenovaných zákonem o myslivosti.

Vyjmenované druhy zvěře zákon o myslivosti dělí na ty,

- které nelze lovit podle vyhlášených mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána nebo které jsou zvláště chráněnými živočichy podle jiných právních předpisů, nebyla-li k jejich lovu povolena výjimka (§ 2 písm. c) zákona o myslivosti),
a
- které lze obhospodařovat lovem (§ 2 písm. d) zákona o myslivosti).

Obě skupiny se potom dělí ještě na savce a ptáky.

Příklady (všechny druhy jsou uvedeny v § 2 písm. c) a d) zákona o myslivosti):

- savci, které nelze lovit: bobr evropský (*Castor fiber*), kočka divoká (*Felis silvestris*), los evropský (*Alces alces*), medvěd hnědý (*Ursus arctos*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk euroasijský (*Canis lupus*), vydra říční (*Lutra lutra*).
- ptáci, které nelze lovit: havran polní (*Corvus frugilegus*), jeřábek lesní (*Bonasa bonasia*), jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*), káně lesní (*Buteo buteo*), káně rousná (*Buteo lagopus*), koroptev polní (*Perdix perdix*), sojka obecná (*Garrulus glandarius*), sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*), tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*), tetřev obecný (*Lyrurus tetrix*), volavka popelavá (*Ardea cinerea*), výr velký (*Bubo bubo*).
- savci, které lze obhospodařovat lovem: daněk skvrnitý (*Dama dama*), jelen evropský (*Cervus elaphus*), jelenec běloocasý (*Odocoileus virginianus*), jezevec lesní (*Meles meles*), kamzík horský (*Rupicapra rupicapra*), koza bezoárová (*Capra aegagrus*), králík divoký (*Oryctolagus cuniculus*), prase divoké (*Sus scrofa*), tchoř stepní (*Mustela eversmannii*), zajíc polní (*Lepus europaeus*).
- ptáci, které lze obhospodařovat lovem: bažant královský (*Syrnaticus reevesii*), bažant obecný (*Phasianus colchicus*), hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*), holub hřivnáč (*Columba palumbus*), husa běločelá (*Anser albifrons*), husa polní (*Anser fabalis*), husa velká (*Anser anser*), kachna divoká (*Anas platyrhynchos*), krocán divoký (*Meleagris gallopavo*), straka obecná (*Pica pica*), špaček obecný (*Sturnus vulgaris*), vrána obecná (*Corvus corone*).

12.2. Kontrola ulovené zvěře

Každý kus ulovené nebo nalezené zužitkovatelné zvěře spárkaté musí být ihned po ulovení, nalezení nebo po provedené dohledávce označen nesnímatelnou plombou. Zúčtovatelné plomby vydává uživatelům honiteb orgán státní správy myslivosti. U ostatní zvěře ulovené na společných lovech musí být při přepravě více než 10 kusů vystaven uživatelem honitby lístek o původu zvěře; to platí i u zvěře dohledané po provedení společného lovu. Vyhláška stanoví druhy plomb, lístků o původu zvěře, způsoby jejich výdeje, evidence, připevňování, snímání apod.

Ošetření zvěře po jejím ulovení se řídí veterinárními předpisy (zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči), to platí i pro ošetření usmrceného zdivočelého hospodářského zvířete nebo označeného zvířete z farmového chovu.

Ke každému kusu zvěře spárkaté musí přepravující osoba mít u sebe vyplněný lístek o původu zvěře, z něhož je patrné datum ulovení a honitba, v níž byl uloven, a číslo plomby. Lístek o původu zvěře je přepravující osoba povinna předat příjemci zvěře. Příjemce zvěře je povinen uschovávat lístek o původu zvěře a sejmutou plombu 1 měsíc ode dne převzetí, podnikatel obchodující se zvěřinou nebo zvěřinu spotřebovávající k pohostinské nebo jiné činnosti do 6 měsíců ode dne nabytí zvěře. Uvádění zvěře do oběhu podléhá veterinárním předpisům. Pokud je u některých druhů zvěře doba lovu rozdílná podle jejího pohlaví, smí být zvěřina nakupována od uživatelů honiteb jen tehdy, lze-li bezpečně určit pohlaví kusu.

Uživatel honitby může prodávat jen zvěř, zvěřinu a jiné části zvěře pocházející ze své honitby; o ulovené zvěři, jejím prodeji a vlastní spotřebě je povinen vést evidenci. Při prodeji je povinen postupovat podle veterinárních předpisů.

12.3. Povinnosti uživatele honitby a vlastníka, popř. nájemce honebního pozemku ve vztahu ke škodám zvěří a ke škodám na zvěři

12.3.1. Povinnosti uživatele honitby ve vztahu ke škodám působených zvěří

Uživatel honitby je povinen hradit škodu, která byla v honitbě způsobena při provozování myslivosti na honebních pozemcích nebo na polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě nebo lesních porostech; škodu, kterou v honitbě na honebních pozemcích nebo na polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě, ovocných kulturách nebo na lesních porostech způsobila zvěř.

Vykonává-li právo myslivosti sdružení, ručí jeho členové za závazek k náhradě škody společně a nerozdílně.

Škody způsobené zvěří, která unikla z obory je povinen hradit uživatel obory. Uživatel obory se zproští odpovědnosti tehdy, prokáže-li se, že uniknutí zvěře bylo umožněno poškozením ohrazení obory neodvratitelnou událostí nebo osobu, za niž neodpovídá.

Nehradí se škody způsobené zvěří na pozemcích nehonebních, na vinné révě neošetřené proti škodám působeným zvěří, na neoplocených květinových šolkách nebo zahradách ovocných a zelinářských, na stromořadích a stromech jednotlivě rostoucích, jakož i na vysokocenných plodinách. O tom, která plodina je vysokocenná, rozhoduje v pochybnostech orgán státní správy myslivosti. Nehradí se rovněž škody způsobené zvěří na zemědělských plodinách nesklizených v agrotechnických lhůtách a dále škody na zemědělských plodinách uskladněných na honebních pozemcích, pokud osoba, která plodiny

uskladnila, neprovedla zároveň opatření za účelem účinné ochrany proti škodám působeným zvěří.

Nehradí se rovněž škody na lesních porostech chráněných oplocením proti škodám působeným zvěří, na jedincích poškozených jen na postranních výhonech a v lesních kulturách, ve kterých došlo okusem, vytloukáním nebo vyrýváním stromků ke každoročnímu poškození méně než 1 % jedinců, a to po celou dobu do zajištění lesního porostu, přičemž poškození jedinci musí být rovnoměrně rozmístěni po ploše.

Škody způsobené zvěří, jejíž početní stavy nemohou být lovem snižovány, hradí stát podle zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů.

12.3.2. Povinnosti vlastníka, popř. nájemce honebního pozemku ve vztahu ke škodám působeným zvěří

Vlastník, popřípadě nájemce honebního pozemku činí přiměřená opatření k zabránění škod působených zvěří, přičemž však nesmí být zvěř zraňována. Stejná opatření může učinit se souhlasem vlastníka honebního pozemku uživatel honitby. Ustanovení jiných právních předpisů ukládající vlastníkům, popřípadě nájemcům honebních pozemků provádět opatření k ochraně před škodami působenými zvěří nejsou dotčena.

Nárok na náhradu škody způsobené zvěří musí poškozený u uživatele honitby uplatnit

- u škody na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech do 20 dnů ode dne, kdy škoda vznikla,
- u škod na lesních pozemcích a na lesních porostech vzniklých v období od 1. července předcházejícího roku do 30. června běžného roku do 20 dnů od uplynutí uvedeného období.

Současně s uplatněním nároku na náhradu škody způsobené zvěří vyčíslí poškozený výši škody. Na polních plodinách a zemědělských porostech, u nichž lze vyčíslit škodu teprve v době sklizně, ji poškozený vyčíslí do 15 dnů po provedené sklizni. Poškozený a uživatel honitby se mají o náhradě škody způsobené zvěří dohodnout. Pokud uživatel honitby nenahradí škodu do 60 dnů ode dne, kdy poškozený uplatnil svůj nárok a vyčísil výši škody nebo ve stejné lhůtě neuzavřel s poškozeným písemnou dohodu o náhradě této škody, může poškozený ve lhůtě 3 měsíců uplatnit svůj nárok na náhradu škody u soudu. Nárok na náhradu škody způsobené zvěří zaniká, nebyl-li poškozeným uplatněn v uvedených lhůtách. Spory z uzavřené dohody o náhradě škody rozhoduje soud.

12.3.3. Škody způsobené na zvěři

Za škodu na zvěři odpovídá každý, kdo ji způsobil porušením právní povinnosti. Škodou na zvěři se rozumí zejména neoprávněný lov zvěře (pytláctví), úhyn zvěře, zničení hnízdišť, poškození nebo zničení prostředí nutného pro život zvěře a vypuštění živočichů, kteří mohou narušit přírodní rovnováhu nebo narušit genofond geograficky původního druhu zvěře. Na náhradu škody má nárok uživatel honitby. Pro uplatnění nároku na náhradu této škody se použijí příslušná ustanovení občanského zákoníku.

Právní předpisy:

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

13. Povinné doklady při lovu, povolení lovu ve zvláštních případech, zakázané způsoby lovu

13.1. Povinné doklady při lovu

Kdo loví zvěř, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění; při lovu se zbraní též zbrojní průkaz a průkaz zbraně a při lovu s loveckým dravcem jeho evidenční kartu. Tyto průkazy je povinen ten, kdo loví zvěř, předložit na požádání orgánu policie, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké stráži příslušné honitby.

13.1.1. Lovecký lístek

Lovecké lístky vydává orgán státní správy myslivosti, v jehož obvodu má žadatel trvalý pobyt. Cizincům a českým občanům, kteří nemají trvalý pobyt v České republice, vydává lovecký lístek orgán státní správy myslivosti, v jehož obvodu se zdržují.

Druhy loveckých lístků:

- lovecký lístek pro české občany,
- lovecký lístek pro žáky a posluchače odborných škol, na kterých je myslivost studijním oborem nebo povinným vyučovacím předmětem,
- lovecký lístek pro cizince.

Lovecký lístek lze vydat jen tomu, kdo prokáže, že je starší 16 let, má způsobilost k právním úkonům (je svéprávný), složil zkoušku z myslivosti nebo zkoušku z myslivosti na vysoké škole, na které se vyučuje myslivost, nebo je žákem, posluchačem nebo absolventem střední nebo vyšší odborné školy, na které je myslivost studijním oborem nebo povinným vyučovacím předmětem; u cizince se za průkaz o složení zkoušky z myslivosti považuje platný doklad opravňující k lovu vystavený v cizině; potvrzení o vykonané zkoušce z myslivosti vystavené jejím pořadatelem je veřejnou listinou, je bezúhonný a je pojištěn.

Lovecké lístky se vydávají:

- pro české občany na dobu neurčitou, nebo na dobu určitou, a to 1 den, nebo 5 dní, nebo 30 dní, nebo 6 měsíců, nebo 1 rok,
- pro žáky a posluchače odborných škol, na kterých je myslivost povinným vyučovacím předmětem, se vydává na jeden školní nebo akademický rok, nejdéle však do ukončení studia na takové škole,
- pro cizince na dobu určitou, a to 1 den, nebo 5 dní, nebo 30 dní, nebo 6 měsíců, nebo 1 rok. Cizincem se pro účely této vyhlášky rozumí fyzická osoba, která nemá na území České republiky trvalý pobyt.

13.1.2. Povolenka k lovu

Povolenky k lovu vydává a podepisuje uživatel honitby na tiskopisech, které k tomuto účelu pořídil. Pro osoby lovcí na společném lovu může povolenku k lovu nahradit seznam osob, které se jej účastní, (hromadná povolenka k lovu). Uživatel honitby je povinen evidenci vydaných povolenek včetně jejich vzorů archivovat nejméně 3 roky od skončení jejich platnosti.

Povolenka k lovu (§ 46 odst. 2 zákona) musí obsahovat:

- evidenční číslo povolenky k lovu,
- uživatele honitby a jeho sídlo,
- název honitby, v níž je uživatel honitby oprávněn provádět právo myslivosti,
- jméno, popřípadě jména, příjmení, číslo loveckého lístku, adresu místa trvalého pobytu, popřípadě místo pobytu osoby, které je povolenka k lovu vystavena,

- druh zvěře a počet kusů, na které je povolenka k lovu vystavena, u bažanta královského, krocana divokého a spárkaté zvěře (§ 14 odst. 2) též pohlaví a u samců spárkaté zvěře i věkovou třídu,
- datum vystavení a dobu platnosti povolenky k lovu,
- podpis uživatele honitby a mysliveckého hospodáře.

13.1.3. Potvrzení o povinném pojištění

Každý, kdo loví zvěř, musí být pojištěn pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou při této činnosti ublížením na zdraví nebo usmrcením jiných osob s limitem pojistného plnění nejméně ve výši 20 000 000 Kč a za škodu na věci s limitem pojistného plnění nejméně ve výši 500 000 Kč na jednu pojistnou událost. Pojistné podmínky, které blíže upraví rozsah tohoto pojištění, nesmějí obsahovat výluku, v důsledku které se pojištění nevztahuje na případy neopatrného chování pojištěného.

Za členy mysliveckých organizací, které mají uzavřeny hromadné pojistné smlouvy s pojišťovny a jejichž členové platí pojistné současně s členským příspěvkem, je potvrzením o povinném pojištění členský průkaz myslivecké organizace, v němž je potvrzeno zaplacení členského příspěvku na běžný rok a uvedena poznámka, že v členském příspěvku je placeno i povinné pojištění podle tohoto zákona. Ostatní osoby prokazují své pojištění pojistkou pojišťovny.

13.2. Povolení lovu ve zvláštních případech

13.2.1. Snížení stavů zvěře a zrušení jejího chovu

Vyžaduje-li zájem vlastníka, popřípadě nájemce honebních pozemků nebo zájem zemědělské nebo lesní výroby, ochrany přírody anebo zájem mysliveckého hospodaření, aby počet některého druhu zvěře byl snížen, orgán státní správy myslivosti povolí, popřípadě uloží uživateli honitby příslušnou úpravu stavu zvěře. Nelze-li škody působené zvěří snížit technicky přiměřenými a ekonomicky únosnými způsoby, uloží orgán státní správy myslivosti na návrh vlastníka, popřípadě nájemce honebního pozemku nebo na návrh orgánu ochrany přírody nebo orgánu státní správy lesa snížení stavu zvěře až na minimální stav, popřípadě zruší chov druhu zvěře, který škody působí.

13.2.2. Povolení lovu mimo dobu lovu

Vyskytne-li se potřeba lovu některého druhu zvěře, která není hájena podle § 2 písm. c) zákona o myslivosti, mimo dobu jejího lovu pro účely vědecké, povolí takový lov orgán státní správy myslivosti. Pokud mezi žadatelem a uživatelem honitby nedojde k dohodě, může být v povolení rozhodnuto i o způsobu lovu, náhradách a podobně. Stejně se postupuje při povolení odchyty zvěře, lovu poraněné zvěře a lovu zvěře pro účely výcviku a zkoušek loveckých psů a loveckých dravců.

13.2.3. Povolení lovu na nehonebních pozemcích

Vznikne-li potřeba jednorázově omezit nebo trvale regulovat stavy některého druhu zvěře, popřípadě i jiných živočichů (například zdivočelých holubů ve městech) na nehonebních pozemcích, povolí lov na těchto pozemcích na žádost jejich vlastníků, popřípadě nájemců nebo z vlastního podnětu orgán státní správy myslivosti. Povolit lze lov i mimo dobu lovu.

Provedením lovu orgán státní správy myslivosti pověří uživatele honitby, v jejímž obvodu jsou nehonební pozemky, popřípadě uživatele nejbližší honitby, kterému také patří ulovená zvěř; v katastrálních územích, v nichž není žádný honební pozemek, pověří osoby, které mají platné lovecké lístky; ulovená zvěř patří těmto osobám. Orgán státní správy

myslivosti v pověření stanoví podmínky pro provedení lovu, zejména určí denní dobu, zásady vzájemné koordinace postupu osob nebo omezení vstupu na veřejná a neveřejná pohřebiště nebo do chatových a zahrádkářských osad. Pokud se jedná o nehonební pozemky prohlášené orgánem státní správy myslivosti z důvodů bezpečnostních nebo vojenských, provádí lov na těchto pozemcích organizace v oboru působnosti Ministerstva obrany.

Pověřené osoby a osoby určené příslušným uživatelem honitby jsou oprávněny vstupovat s loveckou zbraní, loveckým psem, popřípadě loveckým dravcem na nehonební pozemky, a to po předchozím souhlasu vlastníka, popřípadě nájemce nehonebních pozemků.

13.3. Zakázané způsoby lovu

Lov zvěře smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, zásadám ochrany přírody a zásadám ochrany zvířat proti týrání.

Zakazuje se:

- lovit zvěř způsobem, jímž se zbytečně trýzní, trávit zvěř jedem nebo ji usmrcovat plynem,
- chytat zvěř do ok, na lep, do želez, do jestřábích košů, tluček a náslapných pastí a pomocí háčků, chytat ondatry do vrší,
- lovit zvěř do sítí, pokud nejde o její odchyt za účelem zazvěřování nebo u zvěře pernaté o ornitologický výzkum,
- lovit zvěř pernatou na výrovkách, lovit zvěř s pomocí živých živočichů jako návnad,
- nahánět zvěř srnčí pomocí ohařů, ostatní zvěř spárkatou s pomocí psů v kohoutku vyšších než 55 cm,
- lovit sluku vyháněním pomocí psa a plašením s honci,
- lovit zvěř s pomocí elektrických zařízení schopných zabít nebo omráčit, zdrojů umělého osvětlení, zrcadel, zařízení pro osvětlení terče, zaměřovače zbraní konstruovaného na principu noktovizorů, reprodukční soustavy s hlasy zvěře, výbušnin,
- lovit zvěř s pomocí mechanismů pohybujících se po zemi, nad zemí nebo po vodě, pokud nejde o loď plovoucí rychlostí menší než 5 km/hod.,
- střílet zvěř jinou zbraní než loveckou (dlouhou palnou zbraní kulovou, brokovou nebo kombinovanou, určenou k loveckým účelům),
- střílet zvěř zakázanými zbraněmi, jejich doplňky a střelivem,
- střílet zvěř srnčí jinou zbraní než kulovnicí s nábojem s energií ve 100 m nižší než 1000 J (joulů) a ostatní zvěř spárkatou nižší než 1500 J; to neplatí při lovu selete a lončáka prasete divokého, které lze při nadhánce, nahánce nebo nátláče střílet i brokovnicí s jednotnou střelou,
- střílet zvěř z poloautomatických nebo automatických zbraní se zásobníkem schopným pojmout více než 2 náboje,
- lovit zvěř kromě prasat divokých a lišek obecných za noci, tj. hodinu po západu slunce až do hodiny před východem slunce; lovit prase divoké a lišku obecnou v noci bez použití vhodné pozorovací a střelecké optiky,
- lovit zvěř v době nouze ve vzdálenosti do 200 m od krmelců a slanisk,
- dávat do krmiva lákací a narkotizační prostředky, pokud to není prováděno za účelem odchytu,
- střílet zvěř na hnízdech a vystřelovat hnízda,
- lovit zvěř na honebních pozemcích, na kterých současně probíhá sklizeň zemědělských plodin, a na sousedních pozemcích ve vzdálenosti do 200 m od hranice těchto pozemků,

- lovit zvěř na čekané ve vzdálenosti do 200 m od hranic sousední honitby, lovit bažanty ve vzdálenosti do 200 m od sousední bažantnice a v těchto vzdálenostech přikrmovat zvěř, umísťovat myslivecká zařízení a provádět lov z mysliveckých a jiných zařízení,
- střílet spárkatou zvěř v odchyťových a aklimatizačních zařízeních a v přezimovacích objektech, s výjimkou zvěře poraněné a chovatelsky nežádoucí,
- lovit na společném lovu zvěř spárkatou kromě laní a kolouchů jelena evropského a jelena siky, muflonek a muflončat, selete a lončáka prasete divokého; tento zákaz se netýká lovu v oborách,
- střílet zajíce polního, bažanta obecného, orebici horskou, perličku obecnou, kachnu divokou, poláka velkého, poláka chocholačku, lysku černou, husu velkou, husu běločelou a husu polní jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů,
- používat olověné brokové náboje k lovu vodního ptactva na mokřadech.

V rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o povolení, popřípadě uložení úpravy stavu zvěře v honitbě nebo o zrušení chovu určitého druhu zvěře může být uvedeno, že při této úpravě stavu zvěře neplatí některé zakázané způsoby lovu, a to zákaz

- lovit zvěř kromě prasat divokých a lišek obecných za noci, tj. hodinu po západu slunce až do hodiny před východem slunce; lovit prase divoké a lišku obecnou v noci bez použití vhodné pozorovací a střelecké optiky,
- střílet spárkatou zvěř v odchyťových a aklimatizačních zařízeních a v přezimovacích objektech, s výjimkou zvěře poraněné a chovatelsky nežádoucí,
- lovit na společném lovu zvěř spárkatou kromě laní a kolouchů jelena evropského a jelena siky, muflonek a muflončat, selete a lončáka prasete divokého; tento zákaz se netýká lovu v oborách.

Lovit lze jen zvěř, která není hájena podle § 2 písm. c) zákona o myslivosti, a to ve stanovené době lovu. Pokud orgán ochrany přírody rozhodne o odlovu živočichů, kteří nejsou zvěří, může tento odlov provést za stanovených podmínek osoba oprávněná podle tohoto zákona (držitel loveckého lístku).

Zákazy nebo omezení lovu stanovené zvláštními právními předpisy (například zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny) zůstávají nedotčeny. Jako příklad lze uvést úpravu ustanovení § 21 zákona o ochraně přírody a krajiny, které upravuje právo myslivosti v národních parcích, nebo § 30 upravující právo myslivosti v národní přírodní rezervaci.

Právní předpisy:

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

14. Vysvětlení pojmů minimální a normované stavy zvěře, vedení myslivecké evidence a statistiky o honitbě a mysliveckém hospodaření v ní, plán mysliveckého hospodaření

14.1. Minimální a normované stavy zvěře

Uživatel honitby je povinen zajišťovat v honitbě chov zvěře v rozmezí mezi minimálním a normovaným stavem zvěře, které jsou určeny v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o uznání honitby.

- Minimálním stavem zvěře je stav, při kterém není druh ohrožen na existenci a jeho populační hustota zabezpečuje biologickou reprodukci druhu.
- Normovaným stavem je nejvýše přípustný jarní stav, který odpovídá kvalitě životního prostředí zvěře a úživnosti honitby; uvádí v rámci jakostní třídy honitby i požadovaný poměr pohlaví a věkovou skladbu zvěře a koeficient očekávané produkce.

V honitbě, s výjimkou obory zařazené do jakostní třídy honitby, se normovaný stav jednotlivých druhů spárkaté zvěře, s výjimkou srnce obecného, stanoví podle výměry spolu souvisejících lesních pozemků nebo jiných spolu souvisejících honebních pozemků porostlých stromy a keři lesních dřevin, o celkové výměře alespoň 50 ha v honitbě (lesní celek), kterou daný druh zvěře využívá.

Normovaný stav srnce obecného se stanoví samostatně pro lesní celek a samostatně pro pozemky polní části honitby. Vyskytnou-li se v honitbě obě skupiny pozemků, stanoví se normovaný stav srnce obecného jako součet normovaných stavů stanovených samostatně pro každou skupinu pozemků.

Normované stavy zvěře se uvádí i pro oblasti chovu zvěře, které vymezuje na návrh jednoho nebo více držitelů honiteb rozhodnutím orgán státní správy myslivosti. Oblastí chovu zvěře je souvislé území tvořené souborem honiteb s přibližně stejnými vhodnými přírodními podmínkami pro zvěř a určené k chovu určitého druhu zvěře spárkaté, s výjimkou zvěře srncí, jelence a prasete divokého, nebo jeho místní populace nebo poddruhu či geografické rasy, případně pro vzácné druhy zvěře (tetřev, tetřívka, jeřábek) nebo ohrožené druhy zvěře. U honitby určené pro chov uvedených druhů spárkaté zvěře musí celá její výměra být v oblasti tohoto chovu.

Způsob stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře, zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd stanoví vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, ve znění pozdějších předpisů.

14.2. Vedení myslivecké evidence a statistiky o honitbě a mysliveckém hospodaření v ní

Uživatel honitby je povinen vést záznamy o honitbě a mysliveckém hospodaření v ní a podávat hlášení orgánu státní správy myslivosti pro statistické účely. Vedení myslivecké evidence a statistiky o honitbě a mysliveckém hospodaření v ní je součástí rezortního statistického zjišťování.

Pověřené obecní úřady v přenesené působnosti dále zpracovávají statistická hlášení o myslivosti za honitby ve své územní působnosti.

Informace o myslivecké statistice a mysliveckých evidencích rozdělených do jednotlivých kapitol lze najít na stránkách Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů.

14.2.1. Povinnosti uživatele honitby a mysliveckého hospodáře.

Zákon o myslivosti dále stanoví při zpracování statistického hlášení povinnosti pro uživatele honitby:

- vykázat počty a objemy krmelců, zásypů, slanisek a napajedel v ročním statistickém výkazu o honitbě,
- vést záznamy o honitbě a mysliveckém hospodaření v ní,
- podávat hlášení orgánu státní správy myslivosti pro statistické účely, vedení myslivecké evidence a statistiky o honitbě a mysliveckém hospodaření v ní je součástí rezortního statistického zjišťování.

Myslivecký hospodář je při své činnosti povinen:

- vést záznamy o hospodaření v honitbě, zejména o ulovené zvěři, jejím prodeji a ostatních dispozicích s ní, a připravovat statistická hlášení pro orgány státní správy myslivosti,
- evidovat vydané povolenky k lovu, v honitbě používané lovecké psy (s rozdělením na psy započítané do minimálního předepsaného počtu pro honitbu a na psy ostatní), vést další předepsané evidence,
- připravovat statistické hlášení pro orgány státní správy:

Myslivecká evidence za ČR - data myslivecké evidence MYSL1-01 obsahují informace o mysliveckém hospodaření, která jsou na základě zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, evidována vždy k 31. 3. následujícího roku. Myslivecká evidence zaznamenává základní údaje o honitbách v daném kraji, jako jsou výměry honiteb, způsob jejich obhospodařování, počty loveckých psů, početní stavy zařízení pro přikrmování zvěře nebo počty držitelů platných loveckých lístků vykonávajících v honitbách právo myslivosti. Dále jsou zde uvedeny klasifikace honiteb pro jednotlivé druhy zvěře či výsledky mysliveckého hospodaření se zvěří (plán lovu, lov, úhyn, odchyt, zazvěřování, jarní kmenové stavy zvěře), a to i v oborách. Myslivecká evidence obsahuje i údaje o výskytu ohrožených druhů zvěře nebo o lovu zvěře zavlčené. Tato sekce obsahuje souhrnná data myslivecké evidence za celou ČR (jedná se o data bez honiteb na území obhospodařovaných Vojenskými lesy a statky, s. p., a bez honiteb na území národních parků).

14.3. Plán mysliveckého hospodaření

Uživatel honitby je povinen vypracovat každoročně plán mysliveckého hospodaření v honitbě. Při vypracování plánu vychází z posouzení celkového stavu ekosystému, výsledku porovnání kontrolních a srovnávacích ploch a výše škod způsobených v uplynulém období zvěří na lesních a zemědělských porostech, z výsledků sčítání zvěře, ze stanovených minimálních a normovaných stavů zvěře, poměrů pohlaví a koeficientů očekávané produkce, jakož i ze záměrů, které byly uvedeny v návrhu na uznání honitby. V části týkající se mysliveckého hospodaření se uvádí i zamýšlené zazvěřování, výstavba mysliveckých zařízení, opatření v péči o zvěř a při ochraně a zlepšování životních podmínek zvěře. Jestliže je honitba v oblasti chovu zvěře, vychází plán ze závěrů a doporučení orgánu státní správy myslivosti, který vymezil příslušnou oblast chovu zvěře.

Vypracovaný plán předloží uživatel honitby držiteli honitby k vyjádření. Jestliže se držitel honitby do 15 dnů od doručení plánu k němu nevyjádří, má se za to, že s ním souhlasí. Pokud po vyjádření držitele honitby nedojde mezi ním a uživatelem honitby k dohodě o plánu, určí jej na návrh některého z nich orgán státní správy myslivosti rozhodnutím. Odsouhlasený, popřípadě dohodnutý plán je uživatel honitby povinen zaslat orgánu státní správy myslivosti.

Orgán státní správy myslivosti je oprávněn kontrolovat plnění plánů zaslaných mu podle odstavce 2 nebo 3 a změněných plánů podle § 37. Za tím účelem, není-li dohodnuto jinak, mu uživatel honitby předkládá měsíční písemná hlášení o plnění plánu, a to do pátého dne měsíce následujícího po měsíci, v němž k lovu došlo.

V honitbách, kde pro některé druhy spárkaté zvěře nejsou stanoveny minimální a normované stavy, lze po vyjádření orgánu státní správy myslivosti u těchto druhů zvěře lovit samičí zvěř a samčí zvěř do stáří 2 let ve stanovené době lovu bez omezení a bez vypracování a projednání plánu.

Vyhláška stanoví podmínky, vzor a bližší pokyny vypracování plánu.

Plán mysliveckého hospodaření v honitbě je písemně vypracovaný záměr uživatele honitby, jak bude od 1. dubna do 31. března roku následujícího (dále jen "hospodářský rok") v honitbě myslivecky hospodařit. Plán obsahuje cíle uživatele honitby zajišťující ochranu zvěře, cílevědomý chov a lov zvěře, včetně vývojových stádií zvěře.

Plán podle povahy honitby se může skládat z těchto částí:

- plán chovu a lovu pro zvěř spárkatou do 25. 4.,
- plán chovu a lovu pro zvěř drobnou do 25. 7.,
- plán lovu ostatních druhů zvěře do 25. 7.,
- plán péče o zvěř do 25. 4.,
- plán společných lovů zvěře do 25. 7.,
- plán počtu loveckých psů do 25. 4.

Přílohou plánu podle povahy honitby mohou být zejména:

- výsledky sčítání zvěře,
- měsíční hlášení o plnění plánu,
- evidence výše škod způsobená zvěří v předchozím období na lesních a zemědělských porostech,
- výsledky porovnání kontrolních a srovnávacích ploch,
- porovnání vypracovaného plánu se záměry uvedenými v návrhu na uznání honitby,
- závěry a doporučení pro hospodaření se zvěří v oblasti chovu vypracované orgánem státní správy myslivosti, který vymezil příslušnou oblast chovu zvěře.

Právní předpisy:

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd

Vyhláška č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě

15. Myslivecká stráž, oprávnění a povinnosti, odpovědnost za škodu při výkonu funkce, rozdíly v pravomocích myslivecké stráže a hospodáře

15.1. Myslivecká stráž, oprávnění a povinnosti, odpovědnost za škodu při výkonu funkce

15.1.1. Oprávnění

Oprávnění myslivecké stráže jsou zakotvena v § 14 odst. 1 zákona o myslivosti. Myslivecká stráž je oprávněna:

- požadovat od osob, které jsou v honitbě se střelnou zbraní nebo s jinou loveckou výzbrojí, předložení zbrojního průkazu, průkazu zbraně, loveckého lístku, povolenky k lovu a potvrzení o povinném pojištění, popřípadě jiného průkazu, jímž lze prokázat jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého nebo přechodného pobytu,
- zastavit a prohlížet v honitbě a na účelových komunikacích v honitbě dopravní prostředky včetně přepravovaných zavazadel, je-li důvodné podezření, že přepravují nebo obsahují neoprávněně nabytou zvěř, a za tím účelem požadovat předložení dokladu o nabytí zvěře,
- zadržet osobu, kterou přistihne v honitbě při neoprávněném lovu nebo při jiné činnosti tímto zákonem zakázané, nebo osobu, kterou přistihne v honitbě se zakázanou loveckou výzbrojí anebo se střelnou zbraní, pokud nejde o osobu oprávněnou podle zvláštních právních předpisů držet střelnou zbraň i na honebních pozemcích, a neprodleně přivolat orgán Policie České republiky (dále jen „policie“),
- odejmout osobám uvedeným v písmenech b) a c) střelnou zbraň nebo zakázanou loveckou výzbroj, chycenou, ulovenou nebo přepravovanou zvěř, popřípadě i loveckého psa a fretku a vykázat je z honitby; o odnětí věci sepsat úřední záznam a osobě, jíž byla věc odňata, vystavit potvrzení o odnětí věci a odňatou střelnou zbraň nebo zakázanou loveckou výzbroj odevzdat neprodleně orgánu policie; osoby uvedené v písmenech a) až d) jsou povinny výzvám či úkonům v nich uvedeným vyhovět, popřípadě jich uposlechnout,
- usmrcovat v honitbě toulavé psy, kteří mimo vliv svého vedoucího ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení pronásledují zvěř; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení. Toto oprávnění se nevztahuje na psy ovčáckých a loveckých plemen, na psy slepecké, zdravotnické, záchranářské a služební; usmrcovat kočky potulující se v honitbě ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení,
- usmrcovat mývala severního, psíka mývalovitého, norka amerického nebo nutrii říční a další vyhláškou stanovené zavlečené druhy živočichů v přírodě nežádoucí,
- usmrcovat po předchozím oznámení místně příslušnému obecnímu úřadu zdivočelá hospodářská zvířata a dále volně se pohybující označená zvířata z farmových chovů zvěře ve vzdálenosti větší než 200 m od nehonebního pozemku, na němž je farmový chov provozován,
- požadovat pomoc nebo součinnost orgánů policie, popřípadě obecní policie, pokud nemůže splnění svých povinností zajistit vlastními silami a prostředky,
- projednat přestupky podle tohoto zákona příkazem na místě,
- vstupovat na pozemky v honitbě v rozsahu nezbytně nutném k výkonu funkce.

15.1.2 Povinnosti

Povinnosti myslivecké stráže jsou zakotveny v § 15 odst. 1 a 2 zákona o myslivosti. Myslivecká stráž je povinna:

- prokázat se průkazem myslivecké stráže a nosit služební odznak,
- dohlížet na dodržování povinností spojených s ochranou myslivosti,
- oznamovat neodkladně zjištěné závady, nedostatky a škody podle jejich povahy uživateli honitby nebo orgánu, který ji ustanovil, popřípadě v neodkladných případech též orgánům policie nebo příslušným orgánům státní správy.

Myslivecká stráž je povinna zabezpečit průkaz myslivecké stráže a služební odznak proti zneužití, ztrátě a odcizení; případné takové skutečnosti je povinna neprodleně oznámit orgánu, který jí průkaz a odznak vydal.

15.1.3 Odpovědnost za škodu

Odpovědnost za způsobenou škodu je v souvislosti s výkonem funkce myslivecké stráže upravena v § 16 zákona o myslivosti, a to následovně:

- Stát odpovídá za škodu osobě, která poskytla pomoc myslivecké stráži na její žádost nebo s jejím vědomím, (dále jen „poškozený“). Stát se této odpovědnosti může zprostit jen tehdy, způsobil-li si tuto škodu poškozený úmyslně. Došlo-li u poškozeného k újmě na zdraví nebo smrti, určí se rozsah a výše náhrady škody podle předpisů o odškodňování pracovních úrazů. Při škodě na věcech, která poškozenému vznikla v souvislosti s poskytnutím této pomoci, se hradí skutečná škoda, a to uvedením v předešlý stav; není-li to možné nebo účelné, hradí se v penězích. Poškozenému může být přiznána i úhrada nákladů spojených s pořízením nové věci náhradou za věc poškozenou.
- Stát odpovídá i za škodu, kterou osoba způsobila v souvislosti s pomocí poskytnutou myslivecké stráži.
- Stát odpovídá obdobně podle odstavce 1 též za škodu způsobenou myslivecké stráži v souvislosti s plněním jejích úkolů a dále za škodu způsobenou mysliveckou stráží v souvislosti s plněním jejích úkolů, pokud se nejedná o škodu způsobenou osobě, která svým protiprávním jednáním oprávněný a přiměřený zákrok vyvolala.
- Náhradu škody za stát poskytuje orgán státní správy myslivosti, který mysliveckou stráž ustanovil.

15.2. Rozdíly v pravomocech myslivecké stráže a hospodáře

Pravomoci mysliveckého hospodáře jsou užší, než pravomoci myslivecké stráže, což je dáno jejich odchylným posláním. Myslivecký hospodář má zajišťovat pro uživatele honitby řádné myslivecké hospodaření a komunikovat ve věcech mysliveckého hospodaření s orgány státní správy myslivosti. Myslivecká stráž je úřední osobou (viz § 127 odst. 1 písm. i) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník), která má zajišťovat dozor nad osobami vykonávajícími právo myslivosti v honitbě, nebo nad osobami, které do výkonu právy myslivosti v dané honitbě neoprávněně zasahují. Myslivecký hospodář postavení úřední osoby nemá.

Pravomoci mysliveckého hospodáře jsou zakotveny v § 35 odst. 4 zákona o myslivosti. Myslivecký hospodář je při své činnosti oprávněn:

- vypracovat a spolu se zástupcem uživatele honitby podepisovat úkony týkající se mysliveckého hospodaření, například návrh plánu mysliveckého hospodaření a statistický výkaz o stavu honitby,

- zastupovat uživatele honitby při jednání týkajícím se mysliveckého hospodaření,
- kontrolovat ulovenou zvěř a její označení, být předem zpraven o provádění dohledávky poraněné zvěře, která přeběhla nebo přeletěla ze sousední honitby,
- požadovat předložení loveckého lístku a potvrzení o povinném pojištění od osob, které loví v honitbě zvěř; při zjištění neplatnosti loveckého lístku nebo nepředložení potvrzení o povinném pojištění vyzvat lovce, aby honitbu opustil, a případ oznámit orgánu státní správy myslivosti; uvedené osoby jsou povinny předložit požadované doklady, popřípadě honitbu opustit,
- usmrcovat toulavé psy a kočky, další zvířata škodlivá myslivosti, zdivočelá domácí zvířata a volně se pohybující zvířata z farmových chovů zvěře podle § 14 odst. 1 písm. e) a g),
- vést společné lovy, požadovat předložení dokladů loveckých psů, zastavit provádění společného lovu, nejsou-li splněny podmínky pro něj stanovené, nebo není-li dbáno bezpečnostních pravidel při použití loveckých zbraní.

Z ustanovení § 46 odst. 1 zákona o myslivosti vyplývá, že kdo loví zvěř, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění; při lovu se zbraní též zbrojní průkaz a průkaz zbraně a při lovu s loveckým dravcem jeho evidenční kartu. Tyto průkazy je povinen ten, kdo loví zvěř, předložit na požádání orgánu policie, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké stráži příslušné honitby.

Oprávnění mysliveckého hospodáře požadovat doklady je zde tedy rozšířeno oproti § 35 odst. 4 písm. d) zákona o myslivosti na veškeré doklady, tedy nejen na lovecký lístek a doklad o povinném pojištění.

Z uvedeného vyplývá, že myslivecký hospodář a myslivecká stráž mají společná oprávnění v následujícím rozsahu:

- požadovat od osob, které jsou v honitbě se střelnou zbraní nebo s jinou loveckou výzbrojí, předložení zbrojního průkazu, průkazu zbraně, loveckého lístku, povolenky k lovu a potvrzení o povinném pojištění,
- usmrcovat v honitbě toulavé psy, kteří mimo vliv svého vedoucího ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení pronásledují zvěř; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení. Toto oprávnění se nevztahuje na psy ovčáckých a loveckých plemen, na psy slepecké, zdravotnické, záchranářské a služební; usmrcovat kočky potulující se v honitbě ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení,
- usmrcovat po předchozím oznámení místně příslušnému obecnímu úřadu zdivočelá hospodářská zvířata a dále volně se pohybující označená zvířata z farmových chovů zvěře ve vzdálenosti větší než 200 m od nehonebního pozemku, na němž je farmový chov provozován;

16. Vysvětlení pojmů rybářský revír, výkon rybářského práva, řízení o povolení výkonu rybářského práva, podmínky odnětí a zániku rybářského práva

16.1. Rybářský revír

Rybářský revír je jedním ze základních institutů rybářství, neboť pouze v něm je možný výkon rybářského práva, přičemž v České republice je na významné většině útvarů povrchových vod (vodních tocích, jezerech, pískovnách, a někdy i na rybnících, není-li na nich provozováno rybníkářství) rybářský revír vyhlášen.

Podle definice obsažené v zákoně č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rybářství“) je rybářským revírem část vodního útvaru povrchových vod o výměře nejméně 500 m² souvislé vodní plochy, umožňující život rybí obsádky a vodních organismů, vyhlášená rozhodnutím příslušného orgánu státní správy rybářství.

Útvarem povrchových vod rozumíme vymezené soustředění povrchové vody v určitém prostředí, například v jezeru, ve vodní nádrži, v korytě vodního toku¹, přičemž pro účely zákona o rybářství je dělíme na tři typy: vodní tok, uzavřená voda a rybník.

16.1.1. Vymezení pojmů vodní tok, uzavřená voda a rybník

Vodním tokem rozumíme povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo po převažující část roku, a to včetně vod v nich uměle vzdutých. Jejich součástí jsou i vody ve slepých ramenech a v úsecích přechodně tekoucích přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo zakrytými úseky.² Pro účely zákona o rybářství je důležité, že součástí vodního toku není koryto vodního toku, resp. pozemky, které tvoří koryto vodního toku. Vlastníci takových pozemků, proto zpravidla nejsou účastníky řízení vedených podle zákona o rybářství.

Uzavřenou vodou je vodní útvar povrchových vod, který není volně spojen s přítokem nebo odtokem, zejména mrtvé nebo odstavené rameno vodního toku, propadlina, zatopená umělá prohlubeň terénu, zbytková jáma po těžbě nerostů; za uzavřenou vodu se nepovažuje vodní útvar nebo jeho část, ve kterém je prováděna hornická činnost nebo činnost prováděná hornickým způsobem. Volným spojením rozumíme takové spojení, které umožňuje obousměrnou (poproudou i protiproudou) migraci ryb, a to za obvyklých podmínek (tj. nikoli za extrémních mimořádných situací jako je povodeň nebo mimořádné opadnutí vody z důvodu extrémního sucha). Není tedy vyloučena výměna vody s přítokem či odtokem za předpokladu, že současně není možná migrace ryb. Za vznik uzavřené vody není možné považovat ani situace, kdy dojde k dočasnému odstranitelnému přerušení volného spojení (například napadanými stromy v korytě toku).

Rybníkem rozumíme vodní dílo, které je vodní nádrží určenou především k chovu ryb, ve kterém lze regulovat vodní hladinu, včetně možnosti jeho vypouštění a slovení; rybník je tvořen hrází, nádrží a dalšími technickými zařízeními. Z uvedené definice vyplývá, že rybník je stavbou (vodním dílem) nikoli přírodním útvarem. Takovou stavbou je zejména hráz rybníka; v některých případech může být stavbou i nádrž. Možnost regulace vodní hladiny a slovitelnost jsou základní funkce, které musí umožňovat samotné vodní dílo, resp. technická zařízení na

¹ Definice útvaru povrchových vod je obsažena v § 2 odst. 4 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“), na který zákon o rybářství ohledně definice odkazuje.

² Definice vodního toku je obsažena v § 43 odst. 1 vodního zákona, na který zákon o rybářství ohledně definice odkazuje.

něm zbudovaná. Důležitou skutečností je, že vlastníci pozemků pod vodním dílem, včetně zaplavených pozemků nejsou považováni za vlastníka rybníka. Vlastník rybníka je osoba vlastníci vodní dílo (hráz, technická zařízení, případně nádrž).

16.1.2 Vyhlášení rybářského revíru

Rybářský revír vyhláší na vodním toku, na rybníce nebo na uzavřené vodě svým rozhodnutím příslušný rybářský orgán; ten je oprávněn vyhlásit rybářský revír pouze v obvodu své územní působnosti. Příslušným orgánem je krajský úřad, a to v případech kdy není příslušné Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí nebo Ministerstvo obrany. Ministerstvo zemědělství je příslušné v případě, že se rybářský revír nachází na území více krajů, na území, v nichž se nacházejí hraniční vody, a to i na území národních parků a vojenských újezdů a pro potřeby státních podniků na jimi spravovaném území. Ministerstvo životního prostředí je příslušné na území národních parků. Ministerstvo obrany je příslušné na území vojenských újezdů.

Rybářský revír je vyhlášen:

- v řízení o žádosti, a to vlastníka rybníka nebo vlastníka, spoluvlastníka nebo nájemce pozemku, na kterém se nachází uzavřená voda; je-li vlastníků nebo spoluvlastníků více, musí požádat všichni, případně osoba pověřená všemi vlastníky nebo spoluvlastníky.
- V řízení z moci úřední, a to na vodním toku nebo na uzavřené vodě v případě, že se všichni vlastníci nedohodli na podání žádosti o vyhlášení rybářského revíru ani ve lhůtě stanovené ve výzvě správního orgánu.

Rybářský revír je označen číslem přidělovaným Ministerstvem zemědělství a názvem (např. č. 441 044 Ohře 10, 441 028 Labe 13). Dále je v rozhodnutí určeno jeho umístění, výměra a v případě vodního toku též číslo hydrologického pořadí a údaj o říčních kilometrech.

16.1.3. Změna a zrušení rybářského revíru

Příslušný rybářský orgán může změnit rozhodnutí o vyhlášení rybářského revíru, změní-li se podmínky rozhodné pro vyhlášení příslušného rybářského revíru nebo dojde-li ke změně podmínek rozhodných pro chov a podporu života ryb v příslušném rybářském revíru. Změna rozhodnutí může být provedena z vlastního podnětu příslušného rybářského orgánu nebo na žádost uživatele příslušného rybářského revíru nebo vlastníka rybníka nebo pozemku, na kterém se nachází uzavřená voda.

Příslušný rybářský orgán rozhodne o zrušení rybářského revíru

- z vlastního podnětu poklesne-li výměra souvislé vodní plochy v rybářském revíru pod 500 m², nebo zaniknou-li podmínky pro chov anebo podmínky podporující život ryb v rybářském revíru,
- na základě žádosti vlastníka rybníka nebo vlastníka (vlastníků) nebo nájemce všech pozemků, na kterých se nachází uzavřená voda.

16.2. Výkon rybářského práva

Výkon rybářského práva je činnost v rybářském revíru povolená právnické nebo fyzické osobě příslušným orgánem státní správy rybníkářství, spočívající v plánovitém chovu, ochraně, lovu a prisvojování si ryb, popřípadě vodních organismů, jakož i v užívání pobřežních pozemků v nezbytném rozsahu.

Výkon rybářského práva je povolován na 10 let. Rybářské právo lze vykonávat pouze v rybářském revíru. Uživatel rybářského revíru nemá právo povolit výkon rybářského práva jiné osobě.

Pod pojmem výkon rybářského práva chápeme hospodaření uživatele rybářského revíru, tj. péče o rybí populace v něm, včetně povinnosti zarybňovat v souladu s postupem zarybňování stanoveným v rozhodnutí nebo oznámení o povolení výkonu rybářského práva, a dále také samotný lov ryb a jejich přisvojování jednotlivými lovícími osobami (rybáři).

Podmínky výkonu rybářského práva stanovuje zpravidla zákon o rybářství, jeho prováděcí vyhláška č. 197/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů a v mezích těchto předpisů také tzv. bližší podmínky výkonu rybářského práva stanovené uživatelem rybářského revíru pro daný konkrétní rybářský revír, které zohledňují jeho případná specifika. V případě vod tvořících státní hranici mohou výkon rybářského práva upravit mezinárodní smlouvy vztahující se k hraničním vodám. V případě zvláště chráněných území (národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky), upravují nebo mohou upravovat meze výkonu rybářského práva příslušná ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (např. § 21 ZOPK v případě národních parků nebo § 30 ZOPK v případě národních přírodních rezervací), zřizovací předpisy těchto území, případně bližší ochranné podmínky těchto území.

16.3. Řízení o povolení výkonu rybářského práva

Zákon o rybářství zakotvuje dva druhy řízení o povolení výkonu rybářského práva.

V případě rybářských revírů vyhlášených v řízení o žádosti na rybníce nebo uzavřené vodě, je výkon rybářského práva povolován v rámci správního řízení o žádosti, které je zakončeno vydáním rozhodnutí o povolení výkonu rybářského práva. Osobou oprávněnou k podání žádosti je vlastník rybníka, vlastník nebo nájemce všech pozemků, na kterých se nachází uzavřená voda, nebo osoba pověřená všemi vlastníky všech pozemků, na kterých se nachází uzavřená voda.

V případě rybářských revírů vyhlášených v řízení vedeném z moci úřední na vodním toku nebo uzavřené vodě, kde se vlastníci nedohodli na podání žádosti o vyhlášení rybářského revíru, popř. v případě rybářského revíru vyhlášeného v řízení o žádosti na uzavřené vodě, která se nachází na pozemcích více vlastníků, pokud se tito nedohodli na osobě, kterou pověří podáním žádosti o povolení výkonu rybářského práva, ani po uplynutí lhůty stanovené ve výzvě správního orgánu, je výkon rybářského práva povolován ve výběrovém řízení, na které se nevztahuje správní řád. Oznámení o povolení výkonu rybářského práva vydává příslušný orgán státní správy rybářství (KÚ, MZe, MŽP, MO), přičemž musí zohlednit stanovisko komise, která je za tímto účelem u příslušného orgánu zřízena.

Proti oznámení o povolení výkonu rybářského práva lze podat do 15 dnů od jeho doručení námitky, o kterých do 60 dnů rozhodne hejtman kraje, pokud rozhodoval krajský úřad, nebo příslušný ministr, pokud rozhodovalo MZe, MŽP nebo MO. Námitky nemají odkladný účinek, v případě, že je námitkám vyhověno, je výsledek výběrového řízení zrušen a je vypsáno nové výběrové řízení.

Žádost o povolení výkonu rybářského práva bez ohledu na typ řízení (v případě výběrového řízení je v některých ustanoveních označena jako „příhláška“) musí obsahovat následující náležitosti:

- označení a číslo rybářského revíru,
- jméno, příjmení, datum narození, trvalý pobyt, podpis žadatele, jde-li o fyzickou osobu,

- obchodní firmu nebo název právnické osoby, její sídlo, identifikační číslo osoby, jméno, příjmení a podpis statutárního orgánu žadatele, jde-li o právnickou osobu,
- návrh osob splňujících předpoklady pro výkon funkce rybářského hospodáře a jeho zástupce, a jejich jméno, příjmení, datum narození a trvalý pobyt,
- návrh způsobu hospodaření v příslušném rybářském revíru,
- prokázání bezúhonnosti,
- zhodnocení možnosti vzniku ekologických rizik v souvislosti s hospodařením v příslušném rybářském revíru, včetně návrhu na jejich řešení,
- návrh žadatele na jeho vypořádání se s původním uživatelem rybářského revíru,
- datum podání žádosti.

Návrh vypořádání se s předchozím uživatelem se nepředkládá v případě, kdy se jedná o nově vyhlášený rybářský revír, případně pokud žadatel byl předchozím uživatelem sám.

Žadatel musí dále splňovat podmínku věku alespoň 18 let, musí být plně způsobilý k právním úkonům (svéprávný), je způsobilý zajistit potřebnou úroveň péče o příslušný rybářský revír a musí se zavázat zpřístupnit příslušný rybářský revír dalším držitelům povolenek.

Ten, jemuž byl povolen výkon rybářského práva, je povinen vypořádat se s předcházejícím uživatelem rybářského revíru v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem. Vypořádání spočívá v úhradě té části rybí obsádky rybářského revíru, která byla vytvořena vysazováním násad stanovených v rozhodnutí příslušného rybářského orgánu v posledních třech letech, pokud ryby předcházející uživatel neslovil.

V rozhodnutí nebo oznámení o povolení výkonu rybářského práva se stanoví:

- rybářský hospodář a jeho zástupce,
- způsob hospodaření, a to s ohledem na ekologický charakter a dosavadní skladbu rybí obsádky s cílem jejího zachování a rozvoje; stanoví se předpokládaný minimální roční výlověk, případně možnost hospodářské těžby nebo regulačního odlovu.
- postup zarybňování podle druhu, počtu a věkové kategorie vysazovaných ryb, přičemž postup zarybňování se uvádí v jedné věkové kategorii ryb,
- maximální počty vydávaných povolenek k lovu.

16.4. Podmínky odnětí a zániku výkonu rybářského práva

Příslušný rybářský orgán odejme povolení výkonu rybářského práva svým rozhodnutím:

- zjistí-li, že uživatel rybářského revíru závažným způsobem porušuje své povinnosti, zejména podmínky pro povolení výkonu rybářského práva, za nichž mu byl výkon rybářského práva povolen,
- ukáže-li se dodatečně, že uživatel rybářského revíru nesplňoval podmínky pro účast ve výběrovém řízení nebo podmínky pro povolení výkonu rybářského práva,
- skončí-li vlastnický nebo nájemní vztah osoby k rybníku nebo pozemku, na němž se nachází uzavřená voda,
- zanikne-li rybník nebo vodní tok nebo uzavřená voda, na nichž byl rybářský revír vyhlášen,
- na základě žádosti uživatele rybářského revíru,
- na základě žádosti vlastníka rybníka nebo vlastníka nebo všech vlastníků nebo všech spoluvlastníků pozemku, na němž se uzavřená voda nachází.

Pokud jde o poslední bod, je třeba byl příslušný rybářský revír tvořen pouze dotčenou uzavřenou vodou nebo rybníkem, neboť odejmout výkon rybářského práva je možné pouze pro celý rybářský revír, neboť je i pro celý rybářský revír povoleno. Pokud chtějí vlastníci docílit ukončení výkonu rybářského práva na vodní ploše, která je součástí většího rybářského revíru, musejí požádat o změnu rozhodnutí o vyhlášení rybářského revíru podle § 4 odst. 6 zákona o rybářství.

Výkon rybářského práva zanikne uplynutím doby, na kterou byl povolen, zemřeli fyzická osoba nebo zanikne-li právnická osoba, které byl výkon rybářského práva povolen, bez právního nástupce.

17. Způsoby lovu v rybníkářství a v rybářských revírech, zakázané způsoby lovu v rybníkářství a rybářských revírech, povinné doklady při lovu

17.1. Způsoby lovu v rybníkářství a v rybářských revírech

17.1.1. Způsoby lovu v rybníkářství

V rybníkářství se lov provádí hromadně účinnou metodou lovu nebo na udici. Lov na udici může provádět rybníkář, popřípadě jím pověřené osoby.

Hromadně účinné metody lovu:

- Lov do sítí se provádí:
 - do sítí vlečných, tažných, vrhacích, stavěcích, vodorovných nebo lapacích;
 - pomocí drobného rybářského náčiní se síťovým výpletem.
- Lov prováděný prostřednictvím manipulace s vodou za účelem shromáždění rybí obsádky do míst, kde je lovena, například do loviště.
- Lov pomocí různě konstruovaného technického zařízení je lov do zařízení, která mohou být na stanovišti umístěna po dobu stanovenou vlastníkem rybníka nebo vlastníkem zvláštního rybochovného zařízení, popřípadě jejich nájemcem na základě písemně uzavřené nájemní smlouvy s vlastníkem za účelem rybníkářství.
- Lov do stálého lovišního zařízení je lov do zařízení pevně spojených s terénem, například do loviště pod hrází rybníka.

17.1.2. Způsoby lovu v rybářských revírech

Lov ryb a vodních organizmů smí být prováděn v rybářském revíru zpravidla lovem na udici nebo jiným způsobem lovu, který stanoví příslušný orgán státní správy rybářství, v rybářském revíru může jednotlivá oprávněná osoba provádět lov nejvýše na 2 udice.

Povolené způsoby lovu ryb na udici:

- lov na položenou;
- lov na plavanou;
- lov přívlačí;
- lov na umělou mušku;
- lov muškařením;
- lov čeřínkováním.

Povolené technické prostředky k lovu:

- udice, která je tvořena prutem, zpravidla navijákem, šňůrou nebo vlascem a háčkem nebo umělou nástrahou, popřípadě dalšími doplňky;
- vábničky, plavidla, plovoucí nafukovací rybářské pomůcky určené k lovu ryb, echolot, podběrák, čeřínek, vezírek, vyprošťovač háčků, měřítko, stojánky nebo držáky na udice, čihátka, splávky, zátěž, nahazovací prak a další prostředky, použití těchto prostředků specifikuje uživatel revíru v bližších podmínkách výkonu rybářského práva.

17.2. Zakázané způsoby lovu v rybníkářství a rybářských revírech

Při lovu v rybářském revíru a v rybníkářství je zakázáno:

- používat prostředků výbušných, otravných nebo omamných látek;
- používat bodců jakéhokoliv druhu, lapaček, udic bez prutů, dále vidlic a rozsošek, jakož i střílet ryby, tlouci ryby, chytat je na šňůry, do rukou a do ok;
- užívat k lovu ryb elektrického proudu, lovit ryby pod ledem.

V rybářských revírech je dále zakázán lov:

- vybraných druhů ryb po dobu jejich hájení z důvodu ochrany jejich rozmnožování;
- vybraných druhů ryb, které nedosáhly nejmenší lovné míry, z důvodu ochrany těchto druhů ryb;
- mimo denní doby lovu ryb v kalendářním roce z důvodu ochrany rybí obsádky;
- za použití jakýchkoliv stálých zařízení k lovu ryb nebo sítí, které nejsou od sebe vzdáleny alespoň 50 m, nebo zabraňovat tahu ryb po i proti vodě;
- z lodí obytných, z plavidel veřejné dopravy a ze zvláštních plovoucích zařízení využívaných k přepravě materiálu;
- v plavebních komorách;
- v blízkosti přehradních hrází nejméně 100 metrů od hrázového tělesa;
- ze silničních a železničních mostů;
- v místech, kde se nahromadily ryby za mimořádně nízkého stavu vody nebo při škodlivém znečištění vody a též ryby shromážděné k přezimování a rozmnožování, lovit rybí plůdky, pokud tato opatření nečiní uživatel rybářského revíru k záchraně ryb nebo k jejich přenesení do jiných vod;
- ryb do slupů, vrší;
- v rybím přechodu nebo do vzdálenosti 50 m nad ním a pod ním.

17.3. Povinné doklady při lovu

Při lovu v rybářském revíru je osoba provádějící lov povinna mít u sebe rybářský lístek, povolenku k lovu, nejde-li o uživatele rybářského revíru, popřípadě doklad o udělení výjimky a na požádání je předložit rybářské stráž, rybářskému hospodáři, popřípadě jeho zástupci nebo osobám pověřeným příslušným rybářským orgánem nebo orgánům Policie České republiky.

17.3.1. Rybářský lístek

Rybářský lístek vydává občanům České republiky obecní úřad obce s pověřeným obecním úřadem nebo úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má žadatel o vydání rybářského lístku trvalý pobyt, popřípadě cizincům, kteří se zdržují v obvodu jeho působnosti. Vydání rybářského lístku podléhá správnímu poplatku.

Rybářský lístek se vydává na dobu neurčitou, 10 let, 3 let, 1 roku nebo 30 dnů.

Pro vydání prvního rybářského lístku (mimo lístku na 30 dnů) je třeba splnit kvalifikační předpoklady – vykonat předepsanou zkoušku, doložit doklad o vzdělání v oboru rybářství, doložit složení zkoušky z předmětu rybářství na vysoké škole nebo doložit doklad o složení zkoušky na rybářského hospodáře nebo rybářskou stráž.

17.3.2. Povolenka k lovu

Povolenku k lovu pro dané rybářské revíry vydávají uživatelé rybářských revírů zpravidla za úplat. V povolenke k lovu uživatel rybářského revíru označí držitele rybářského lístku, popřípadě stanoví bližší podmínky výkonu rybářského práva. Osoba provádějící lov je povinna vyznačit v povolenke k lovu datum lovu, rybářský revír, počet, druh a hmotnost ulovených ryb.

Ministerstvo může ve výjimečných případech vydat na žádost zvláštní povolenku k lovu, která opravňuje k lovu ryb v rybářských revírech vyhlášených příslušným rybářským orgánem. Povolenka nahrazuje i rybářský lístek a je vydávána za úplat. Na vydání této povolenky k lovu se nevztahuje správní řád.

Právní předpisy:

zákon č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství)

vyhláška č. 197/2004 Sb., k provedení zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství)

18. Vysvětlení pojmů hospodaření v rybářském revíru, rybářský hospodář a chráněná rybí oblast

18.1. Hospodaření v rybářském revíru

Příslušný rybářský orgán stanoví v rozhodnutí nebo v oznámení o povolení výkonu rybářského práva pro každý rybářský revír:

- rybářského hospodáře a jeho zástupce;
- způsob hospodaření, přičemž dbá o zachování a rozvoj původní rybí obsádky;
- postup zarybňování podle druhu, počtu a věkových kategorií vysazovaných ryb;
- maximální počty vydávaných povolenek k lovu.

Při stanovení způsobu hospodaření v rybářském revíru příslušný rybářský orgán určí podle ekologického charakteru rybářského revíru a dosavadní skladby rybí obsádky zejména:

- minimální množství vysazovaných ryb pro jednotlivé kalendářní roky podle druhu a množství ryb v uvedené jedné věkové kategorii;
- předpokládaný minimální roční výlovek lovem na udici nebo jiným způsobem lovu;
- s ohledem na produkční schopnost rybářského revíru možnost hospodářské těžby nebo regulačního odlovu.

Při stanovení postupu zarybňování příslušný rybářský orgán vychází ze skladby rybí obsádky rybářského revíru s cílem doplňování té části rybí obsádky, která se nedoplňuje přirozenou cestou. Zarybňování nesmí ohrozit rovnováhu rybí obsádky v rybářském revíru. Revír se zarybňuje po celé ploše rovnoměrně a zarybňování se provádí s ohledem na ekologické odchylky jednotlivých částí rybářského revíru.

Stanovením maximálních počtů vydávaných povolenek na 1 ha vodní plochy rybářského revíru příslušný rybářský orgán reguluje rybářské využívání rybářského revíru tak, aby populace ryb, které jsou lovem nejvíce ovlivňovány, neklesly pod hranici porušení rovnováhy rybí obsádky. Zpravidla stanoví maximálně 15 celoročních povolenek v revírech pstruhových a 25 celoročních povolenek v revírech mimopstruhových. Dohodnou-li se uživatelé rybářských revírů na společné platnosti vydávaných povolenek nebo v případě, kdy je osoba uživatelem více rybářských revírů, lze maximální počty vydávaných celoročních povolenek se společnou platností na více revírech počítat.

Uživatel rybářského revíru odpovídá za to, že chov a lov ryb, popřípadě pěstování a lov vodních organizmů v rybářském revíru je prováděn v souladu s právními předpisy na úseku rybářství. Uživatel rybářského revíru je dále povinen hospodařit způsobem stanoveným příslušným rybářským orgánem a v souladu s podmínkami a hospodářskými ukazateli, za kterých mu byl výkon rybářského práva povolen.

18.2. Rybářský hospodář

Příslušný rybářský orgán stanoví v rozhodnutí nebo v oznámení o povolení výkonu rybářského práva pro každý rybářský revír mimo jiné i rybářského hospodáře a jeho zástupce.

Uživatel rybářského revíru pověří neprodleně rybářského hospodáře vedením evidence o hospodaření, o dosaženém hospodářském výsledku a evidence o vydání povolenek k lovu v rybářském revíru.

Rybářský hospodář je povinen vést evidenci o hospodaření a předkládat ji na požádání ke kontrole příslušnému rybářskému orgánu. Evidenci o hospodaření v rybářském revíru a o dosaženém hospodářském výsledku za uplynulý kalendářní rok je uživatel rybářského revíru povinen předložit příslušnému rybářskému orgánu do 30. dubna následujícího roku.

Rybářským hospodářem a jeho zástupcem může být ustanovena fyzická osoba, která:

- je způsobilá k právním jednáním;
- je starší 21 let;
- je bezúhonná;
- předloží doklad o ukončeném vysokoškolském vzdělání získaném studiem v akreditovaném bakalářském nebo magisterském studijním programu v oblasti zemědělství ve studijním oboru se zaměřením na rybářství nebo doklad o získání úplného středního odborného vzdělání ve studijním oboru rybářství nebo doklad o ukončení studia na vyšší odborné škole se studijním oborem vodní hospodářství a ekologie, v němž součástí absolutoria je zkouška ze základů rybářství, nebo předloží osvědčení o úspěšném vykonání zkoušek na rybářského hospodáře.

Zkoušky na rybářského hospodáře sestávají ze dvou částí:

- praktické (poznání deseti ukázaných druhů ryb a vodních organismů);
- teoretické (zodpovězení pěti otázek z ichtyologie, hydrobiologie, ekologie, chovu ryb, nemocí ryb, péče o životní prostředí, otázek z hospodářské evidence a znalost právních předpisů týkajících se rybářství).

18.3. Chráněná rybí oblast

Příslušný rybářský orgán po projednání s uživatelem rybářského revíru může svým rozhodnutím vyhlásit část příslušného rybářského revíru, popřípadě celý rybářský revír za chráněnou rybí oblast, přičemž v rozhodnutí stanoví, které ryby nebo vodní organismy mají být předmětem ochrany, dále stanoví zdroje a způsob vysazování těchto ryb, popřípadě vodních organismů a podmínky pro jejich chov a lov v příslušném rybářském revíru. V chráněné rybí oblasti může být omezen nebo zakázán lov ryb nebo vodních organismů.

Chráněná rybí oblast je vyhlášována se zřetelem na vhodné ekologické podmínky pro ryby a vodní organismy, které budou v této chráněné rybí oblasti předmětem chovu nebo ochrany.

Při vyhlášení chráněné rybí oblasti se uvedou:

- v případě, že je vyhlášována jen na části rybářského revíru, popis ekosystému, říční kilometráž, číslo hydrologického pořadí a údaje o přítocích;
- maximální a minimální počty vysazovaných druhů ryb a vodních organismů, jejich věkové kategorie, termíny vysazování a chovné cykly u jednotlivých druhů ryb a vodních organismů.

Hranice chráněné rybí oblasti, se určují napříč vodního toku zpravidla tak, aby byly v terénu zřetelné (například stavby, technická zařízení, přírodní útvary nebo jiné objekty). Chráněná rybí oblast, se označuje tabulkou s označením chráněné rybí oblasti. Jde-li o vodní tok, umístí se toto značení na obou koncích chráněné rybí oblasti, a to na obou březích vodního toku. Tabulka musí obsahovat název rybářského revíru, číslo rybářského revíru a údaje o tom, že jde o chráněnou rybí oblast, a údaje o uživateli rybářského revíru, a to jeho jméno a příjmení u fyzické osoby nebo obchodní firmu nebo název u právnické osoby.

Právní předpisy:

zákon č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství)

vyhláška č. 197/2004 Sb., k provedení zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství)

19. Plemenitba včel - uveďte jaký druh včely a jaká plemenitba může být využívána u včel v ČR? Jak je vedena plemenářská evidence u včel?

19.1. Plemenitba včel v ČR

Podle § 20 odst. 4 zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „plemenářský zákon“) k plemenitbě včel se používá přirozená plemenitba nebo inseminace včelích matek. K plemenitbě včel mohou být využívána pouze plemenná včelstva nebo sperma včely medonosné kraňské.

Původním plemenem rozšířeným na území Čech, severní Moravy a Slezska bylo plemeno včely tmavé. Na území jižní Moravy a Slovenska bylo rozšířeno autochtonní plemeno včely kraňské. Ve druhé polovině 19. století byla včela tmavá silně překřížena rozsáhlými dovozy cizích plemen, z nichž měly významný vliv včela italská a včela kraňská. Proběhla vlna nekontrolovatelného křížení se všemi negativními důsledky, jako je zvýšená bodavost, rojivost a pokles užitkovosti. Přesto byla snaha počátkem 20. století obnovit chov čistého plemene včely tmavé. Od tohoto záměru se však postupně ustoupilo. Důvodem této změny byly především vlastnosti této včely — včela tmavá má pomalý jarní rozvoj, v létě dlouho ploduje, je silně rojivá, bodavější než jiná plemena a je neklidná při manipulaci s plásty. Naopak včela kraňská vyhovovala snůškovým poměrům, lépe využívá ranou snůšku, kterou poskytuje současné zemědělství (jako jsou např. pole řepky, ovocné sady, jetele, pole svazenky, aj. plodiny). Současně bylo prokázáno, že výběrem a vhodným ošetřováním včelstev se rojivost původních včel plemene včely kraňské značně omezila. Vliv včely kraňské posílil po první světové válce dovozy prošlechtěného plemene. Na rozdíl od dřívějších importů šlo o kmeny, které se lišily od dřívějších plemen jižní proveniencí nerojivostí, výbornou aklimatizační schopností a mírností.

Z průzkumu vybraných chovů v období let 1965 a 1966 vyplynula skutečnost, že včela tmavá již u nás v čisté formě neexistuje, a že exteriér sledovaných včel se shoduje s exteriérem včely kraňské. V letech 1967 až 1971 byly uskutečněny rozsáhlé srovnávací pokusy místní pokřížené včely tmavé se včelou kraňskou. Výsledky jednoznačně potvrdily přednosti včely kraňské, a proto byl následně přijat program převodného křížení tj. náhrady pokřížené včely tmavé včelou kraňskou. Proto i v současné době je plemeno včely kraňské jediným povoleným plemenem pro ČR.

Šlechtitelskou činnost vykonává v rámci šlechtitelského programu uznané chovatelské sdružení (§ 5 a násl. plemenářského zákona). V České republice je uznaným šlechtitelským sdružením plemene včely medonosné kraňské Český svaz včelařů, z. s. (ČSV).

ČSV z pozice chovatelského sdružení včely medonosné kraňské vydává chovatelský řád, který se vztahuje na druhy:

- Včela medonosná (*Apis mellifera* L.),
- plemeno kraňské (*Apis mellifera carnica* Pollmann).

Z pozice uznaného chovatelského sdružení dále ČSV vydává a vede:

- Chovatelský řád,
- Příručku plemenářské práce,
- Šlechtitelský program ČSV,
- Hlášení šlechtitelských chovů uznaného šlechtitelského programu o počtu odchovaných matek za příslušný rok.

Podstatou plemenářského programu v chovu včel je zachování čistoty populace plemene včely kraňské na území ČR a udržení a postupné zlepšování její chovatelské úrovně. Spočívá v zakládání, udržování, dalším šlechtění a křížení linií kraňské včely doplněné morfologickou kontrolou rasové příslušnosti matek ve šlechtitelských chovech. Cíl chovatelské práce je zaměřen k dalšímu zlepšování užitkových i doprovodných vlastností včel plemene včely kraňské a zvyšování přirozené odolnosti proti nemocem. Základem šlechtitelského programu je liniová plemenitba v jednotlivých chovech, udržování a zkvalitňování nepřibuzných linií při zachování žádoucí biodiverzity.

Za hlavní směry chovného cíle lze současně označit udržení stabilního počtu zdravých, mírných a nerojivých včelstev s dobrou stabilní a hospodárnou produkcí medu a ostatních včelích produktů vysoké kvality, dosahovanou ze přiměřených nákladů.

19.2. Plemenářská evidence

Pro každé plemeno včel se vede jediná plemenářská evidence, přičemž plemenářské evidence vede podle řádů plemenářských evidencí uznané chovatelské sdružení (§ 10 plemenářského zákona).

Řád plemenářské evidence včel popisuje strukturu dokumentace v plemenném chovu včel, základní dokumenty, postupy a formuláře, doporučené postupy a formuláře.

Základními dokumenty jsou:

- chovatelský řád,
- příručka plemenářské práce,
- seznam šlechtitelských chovů a chovů v uznávacím řízení.

Závaznými pracovními postupy jsou:

- značení matek ve šlechtitelských chovech,
- vedení matriky matek a evidenčních lístků matek,
- vedení ročního přehledu hodnocení včelstev,
- kontrola plemenné příslušnosti,
- kontrola zdravotního stavu včelstev.

V praxi jsou vedeny matrika matek a úlový výkaz na každém stanovišti. Každá matka je označena na hrudi nalepenou značkou s dvojmístným číslem v pěti barvách (podle posledního čísla letopočtu v roce, ve kterém se matky vylíhly). Úly jsou označeny čísly, pod kterými jsou v úlovém deníku vedeny záznamy o včelstvech, včetně evidenčního a matrikového čísla matky. Evidenční číslo matky je složené z 5 nebo 6 písmen a 6 číslic, které představují plemennou příslušnost, zemi původu, místo chovu matky, rok narození a pořadové číslo, pod kterým je zapsána v matrice. Plemenářská evidence musí odpovídat pravidlům vedení řízené dokumentace. Chovatel matek je povinen vést přesné záznamy o odběratelích matek a informovat odběratele o nutné součinnosti při kontrolách prováděných oprávněnými osobami.

Právní předpisy

Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 448/2006 Sb., o provedení některých ustanovení plemenářského zákona, ve znění pozdějších předpisů

20. Vyjmenujte alespoň tři nemoci včel, které jsou považovány za nebezpečné ve smyslu zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)

Seznam nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, které jsou považovány za nebezpečné a jejich původci je obsažen v příloze č. 2 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů. Nemoci včel jsou uvedeny v písm. g) uvedené přílohy k veterinárnímu zákonu. Seznam obsahuje celkem 6 nemocí.

20.1. mor včelího plodu

Původcem onemocnění je tyčinková bakterie *Paenibacillus larvae*, která vytváří odolné spory přežívající dlouhodobě mimo trávicí trakt včel. Jsou velmi odolné vysokým i nízkým teplotám, slunečnímu záření, vysychání a běžným dezinfekčním prostředkům. Proto likvidace stanovišť po této nákaze je velice složitá, včetně následné dezinfekce. V současné době je mor včelího plodu rozšířen v oblastech severní a jižní Moravy a v části Čech (viz webové stránky Státní veterinární správy).

20.2. hniloba včelího plodu

Hniloba včelího plodu je onemocnění polybakteriálního původu, postihuje otevřený plod. Původcem *Melissococcus plutonius*, který nevytváří spory, nesnáší vysoké teploty, hyne již při 63 °C. V suchém prostředí si udrží virulentnost i rok, v plástech i tři roky. Je málo odolný chemickým prostředkům. Nemocné včelstvo velice rychle slábne, kolaps a úhyn včelstva se projeví hlavně v jarním období, onemocnění zpravidla vrcholí v květnu až červenci. V současné době je hniloba rozšířena v oblasti Podkrkonoší (viz webové stránky Státní veterinární správy).

20.3. roztoč *Tropilaelaps*

Původní parazit včely zlaté (*Apis dorsata*) a včely indické (*Apis cerana*) v jihovýchodní Asii. V Evropě se zatím nevyskytuje. Vývojový cyklus je podobný jako u varroázy. Nebezpečí zavlečení tohoto onemocnění hrozí při nezákonném dovozu včel ze třetích zemí.

20.4. roztočková nákaza včel (akarapidóza)

Původcem je roztoč včelí, který žije v hrudních vzdušnicích dospělých včel a živí se hemolymfou. Průběh nákazy závisí od množství napadených včel. Z počátku se může jednat pouze o chronický průběh, ale v rozmezí 3 – 4 let může dojít k lavinovitému šíření nákazy. K prokázání tohoto onemocnění je nutný laboratorní rozbor. Tato nemoc se v ČR nevyskytuje od roku 1986.

20.5. tumidóza (*Aethina tumida*)

Jedná se o brouka (leskňáček úlový) původem z Afriky. Je velmi nebezpečným škůdcem ve včelích úlech, ničí zásoby potravy a larvy, Pro rychlost svého šíření a výrazné škody působící ve včelstvech však představuje reálnou hrozbu i pro včelaře ve střední Evropě. V roce 1996 rozšířen do Severní Ameriky, 2003 Kanada a Austrálie, 2004 úspěšně zachycen v Portugalsku, 2014 v jižní Itálii.

20.6. varroáza včel

Jedná se o parazitární onemocnění způsobené kleštíkem včelím (*Varroa destructor*). V roce 1978 byl poprvé zjištěn na východním Slovensku a na jaře 1981 byl zjištěn značný výskyt v okrese Ústí nad Orlicí, kam byl zavlečen převozem napadených včel z Humenného. V současné době je rozšířen po celé ČR, prostřednictvím SVS je realizováno systémové ošetřování včelstev proti varroáze, přesto hlavní díl zodpovědnosti je na přístupu jednotlivých chovatelů včel. Rozmnožování roztoče probíhá především na trubčím plodu, ale i dělničím. Proto i pravidelný monitoring v chovech včel je nutný, zvláště v podletí (fenologický kalendář). Závažnost této nemoci dokládá i skutečnost, že pořízení léčiv proti varroáze je podporováno z dotačního programu EU.

Právní předpisy

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů